8 PAGINI, 4 LEI

AXA

ANUL I. — Nr. 17
MIERCURI 6 SEPTEMBRIE 1933

8 PAGINI, 4 LEI

ABONAMENTE:
PE UN AN . . . . LEI 80.—
AUTORITĂȚI . . . . „ 100.—

PUBLICAȚIE BILUNARA, POLITICA, ARTISTICA ȘI LITERARA

REDACTORI: MIHAIL POLIHRONIADE și IOAN-VICTOR VOJEN

REDACTIA: M. Polihroniade, Str. Lucaci 120, București, IV.
ADMINISTRATIA: I. B. Enache, Cal. Victoriei 89, Scara C., Camera 22

FAZA PRECORPORATIVA

de ION I. MOȚA

In numărul trecut al „Axei" a fost semnalată, intr'o scurtă notiță, o problemă de mare importanță în legătură cu ideea corporativă in România, problemă care, prin faptul că a fost până acum ignorată de către corporatiștii români, dă naștere unei distincții esențiale între aceștia și ideologia Gărzii de Fier. Această chestiune trebue reluată și discutată cu toată amploarea, deoarece noi socotim că o refontă corporativă a Statului român, cu ignorarea acestei probleme, ar fi, dacă nu imposibilă, in orice caz ineficace ba chiar mai dăunătoare decât actuala stuctură democratică. (Dăunătoare poporului românesc, etnicește românesc).

Corporatismul, așa cum este prezentat la noi, indeosebi de către D. Manoilescu, se reduce la o problemă de formă a organizației de Stat, fără a examina și a urmări o modificare a structurii etnice a Statului, o acționare asupra continutului cuprins în aceste forme organizatoare. E un corporatism etnicește incolor, care caută să congeleze în forme noi populația actuală a României, pe membrii actuali ai profesiunilor din România, pe posesorii actuali ai situațiilor din comerț și industrie din România. Prin această nouă și mai bună organizare profesională se menține și se consolidează actuala situație demografică a României, se permanentizează deci o structură etnică incontestabil funestă.

Dar avem noi oare nevoe de conservarea actualei structuri etnice a Statului, ba chiar de intărirea ei prin organizarea mai superioară, mai perfectă, a Statului corporativ? Profesiunile libere, comertul, industria, presa, sunt in proporții inadmisibile, adesea majorități și chiar unanimități, in mâini streine, în deosebi jidănești. O permanentizare a acestei situații, fie chiar în noua haină simpatică a unei Românii corporative, nu este o soluție a acestei grave probleme de structură. Căci nu se vor mai putea, ulterior, româniza viitoarele corporații dacă nu precedem această organizare corporativă de implinirea unor măsuri de modificare a structurii etnice a Statului, a profesiunilor, a categoriilor sociale (sau în orice caz dacă nu ne mărginim a realiza din corporatism numai atât, în faza inițială, cât nu prejudiciază rezolvirea acestei probleme prealabile).

Noi nu dorim un conținut identic, cel de azi, intr'o formă nouă. Inainte de a proceda la confecționarea noilor forme de viață pentru viitor, sau cel puțin in acelaș timp cu această operațiune, trebue să ne vindecăm rănile grele cari ne-au sfârticat vitalitatea, ne-au cangrenat trupul, adică trebue să procedăm la reformarea structurii de bază, a structurii etnice a Statului. După efectuarea acestei epurații in corpul și spiritul poporului alcătuitor al României de azi, atunci da, e binevenită haina de drum nou a corporatismului și numai atunci va putea fi ea definitiv și util închegată.

Fără a trece cu succes prin această fază pre-corporativă, ne-am osteni in zadar clădind o Românie nouă, corporativă, căci n'am izbuti decât să spoim pe dinafară un mormânt plin inăuntru de putreziciune, lipsit de frumusețea vieții, lucru care, după cât ne invață Evanghelia, [illegible] fără rost.

Departe de a vida discuția acestei probleme în scurtele observațiuni de aci, am dorit, deocamdată, să-i trasăm doar scheletul.

Așteptăm cu mult interes, cu o desăvârșită bunăvoință și bună credință, lămuririle necesare din partea celor cari vor să ridice prestigiul corporatismului în România, geloși de primatul initiativei lor renovatoare. Vom putea vedea astfel dacă acest corporatism primar, admițând tezele și imperativele acestei „faze precorporative" concepute de corporatismul nostru.. secundar, ne poate fi în viitor un bun camarad de luptă. Sau apoi ințelege să fie o simplă mască, conștientă sau nu, a judeo-masoneriei care, spre a se salva, e gata să se preteze la cel mai perfid mimetism politic, foarte puțin onorabil pentru cei ce i-ar servi, astfel, de unelte.

ION I. MOȚA

Concepția de viață legionară

de VIRGIL RADULESCU

Tot ceeace a constituit sau constitue mișcare pe plan social sau politic, pe plan religios, sau etic propriu zis, are ca punct de plecare o concepție de viață. In esență, totul se reduce la două concepții antagonice, născute odată cu perfecționarea metodei de a gândi, adică cu filosofia antică și continuând să existe simultan, justificate de diverse sisteme filosofice, depășindu-se succesiv și determinând forme de viață variabile.

Aceste două concepții le numim obișnuit: spiritualistă și materialistă.

Incepând cu creștinismul, continuat în Evul-Mediu, până la Renaștere, umanitatea este, exclusiv, dominată de concepția de viață spiritualistă.

Dela Renaștere, urcând culmi in secolul al nouăsprezecelea și mergând spre declin astăzi, concepția de viață dominantă este cea materialistă.

Intrucât scopul nostru nu este istoric, ne vom mărgini a expune extrem de sumar, cea mai pregnantă concepție materialistă din ultimul timp, generatoare de acțiuni pe plan social și politic, determinând o nouă formă de vieață, incadrată intr'un stat nou și total opusă concepției pe cari ne-am propus s'o discutăm.

Marxismul excluzând totul in afară de materie, concepe vieață, printr'un procedeu de dialectică hegeliană inversată, ca o realizare ciclică, determinată de un singur factor material: factorul economic.

Cultura, produsul spiritual al umanității, nu este în logica marxistă decât consecința inevitabilă și strâns legată de suprastructură, adică de condițiile economice, existente intr'o societate omenească la un moment dat.

Munca, ca element de viață, nu este decât un mijloc intrebuințat spre a asigura singura fericire posibilă in marxism, fericirea materială a omenirei. Insfârșit marxismul, socotind viața un efect, a cărei cauză este evoluția materiei, îi acordă o valoare intrinsecă, impingând omenirea intr'o goană nebună spre comoditatea absolută.

Nu vom face o critică metodică a marxismului intrucât nu acesta este scopul nostru. Vom căuta să expunem concepția de viață antagonică, direct și total opusă celei marxiste, și in mod natural se va vedea de ce socotim noi marxismul o gravă eroare umană. In primul rând legionarismul nu are și nu va avea nici odată pretenția să determine o doctrină in sensul științific și logic al noțiunii.

Legionarismul socotește valorile umane transitorii și relative, acordând caracterul de permanență și absolut numai acelor cari transcend omenescul. Susține deci, punctul de vedere al spiritualității creștine, constituind doar o atitudine. Viața este o realitate transitorie, creația Celui cari ne depășește și cari ne comandă. Atitudinea legionară, în fața vieței, nu poate fi însă contemplativă și pasivă intrucât ea este o integrare in practica creștinismului, care comandă tocmai trăirea ei. Legionarismul nu neagă existența elementului materiei, dar refuză de a-i recunoaște unicitatea sau caracterul de determinanță in sens marxist.

Concepe viața ca o fază sublimată a spiritului, in care procesul de realizare este imperfect.

Consecința acestei imperfecțiuni este un continuu antagonism intre elementul permanent și cel temporar; de unde sensul de luptă al vieței.

Si pentrucă în credința legionară, acesta este adevăratul sens, concepția de viață este eroică pe toate planurile.

Pornind de la această premisă, toate actele legionare au o valoare intrinsecă, un scop in sine, produse ale unui nou tip psichologic și determinând o nouă formă de viață. Legionarul adică, individul care se inoxdrează in această nouă concepție, tinde să devină un erou.

Acest eroism este inainte de toate o trăire, integrată organic psichologiei legionare.

De aci, ignorarea absolută a sensului materialist de sacrificiu. Realizarea in afară, obiectivă a actului pur legionar, nu are aprioric, un caracter utilitarist ci este o acceptare, aposteriori, comandată de logica mecanismului de desfășurare a vieții. In concluzie, viața este in concepția legionară, o materializare temporară a spiritului in cari procesul de realizare fiind imperfect, îi dă un sens permanent de luptă și față de care realitatea om, nu poate avea decât o singură atitudine: eroică.

In numărul viitor vom continua a expune: sensul și esența muncei în concepția de viață legionară.

Virgil Rădulescu

EROAREA INTELECTUALILOR

de IOAN VICTOR VOJEN

DE câtăva vreme, in lumea celor cu preocupări spirituale au prins să circule câteva formule. Desigur lipsite de pecetea originalului sau autohtonului, totuși existente și ca atare necesare de luat în seamă. Anume că cel preocupat de ale spiritului nu trebue să se amestece in nici un fel în cele politicești. In cele „meschine" mai spun unii. In cele „efemere" gândesc însă cu toții; mărturisit sau nemărturisit. După gradul de modestie al intelectualului.

Dacă motivele ar fi pur morale fără îndoială că atitudinea aceasta ar fi îndreptățită. Politica — în ințelesul ei actual — dezgustă pe orice om cu sufletul cinstit. Numai că argumentul este cu totul altul. Preconceput, sau mai bine zis moștenit. Căci își are origina intr'o anumită stare de spirit, intr'o concepție de viață care nu este altceva decât reflexul unui sistem politic. Iată paradoxul. Și iată — cred eu — și eroarea.

Ca să putem lămuri mai bine cele afirmate mai sus, in massa celor impropriu numiți „intelectuali" (fiindcă ei nu sunt decât un număr, decorați cu diplome, iar nici de cum o elită) să despărțim o categorie specială, o minoritate și de aceasta să ne ocupăm. Categoria celor cari creiază: artiștii — din toate domeniile — sau a celor cari prin ocupația lor influențează in mod eficient asupra opiniei publice: scriitori, critici, etc. Deci categoria pionilor vieții noastre publice și artistice.

Toți aceștia trăesc sau concep o viață de izolare, o viață pur individuală și egoistă. Viața din turnul de fildeș. Preocupați numai de gândurile sau de opera lor, din izolare își fac un sistem de gândire, un sens de viață. Dela sine înțeles că și producția lor va purta deasemenea această pecete. Cu toate că trăim una din epocile cele mai pline și mai dramatice ale istoriei. „Autenticul" și „autenticitatea", „originalitatea" chiar exagerată sunt noțiunile și epitetele cele mai prețuite în această lume. Evadarea cu orice preț din cotidian din viața din [illegible], e unica lor preocupare. Și de aci caracterul de căutare voită, de efort lipsit de viață, de anarhie a operilor artistice din zilele noastre.

Dacă opera de artă și gândirea ar fi avut în toate timpurile acest caracter, atunci totul ar avea o explicație. In conformația specifică a acestei categorii unice de oameni. Numai că faptele și istoria ne învață cu totul altfel. Anume că odinioară atât in arta greacă cât și in cea egipteană sau medievală opera și viața artiștilor prezenta cu totul alte caractere. Era expresia unui suflu comun, unui ideal colectiv. In sculptura greacă spre pildă, tema găsită printr'o întâmplare fericită de unul dintre artiști era amplificată apoi la maximum — până la desăvârșire — de toți ceilalți începând cu umilul artizan și sfârșind cu marii maeștri cari au rămas mari maeștri ai tuturor timpurilor.

Iar în arta evului-mediu pusă toată în slujba unui ideal supra-pământean creatorul e un anonim dezbrăcat de orice vanitate. De cele mai multe ori catedrala gotică nu aparține numai câtorva artiști necunoscuți ci câtorva generații de artiști. Se iscăleau câteodată însemnând numele lor printr'un cui bătut adânc în trunchiul vre-unui copac bătrân.

Iată dar că în alte timpuri, artistul a avut o concepție despre viață și artă cu totul deosebită decât cea de astăzi. Izolarea este specifică veacului nostru căci nu mai departe decât in ajunul revoluției franceze oamenii de litere erau pasionați de problemele sociale. Fiecare din ei publica nenumărate „Discours" in cari trata cu toată seriozitatea și competența chestiuni politice și sociale. Revoluția franceză însă-și s'a născut din opera lor. Ea — moștenind și clarificând ideile lansate în epoca renașterii — realizează omul izolat, singur, fără legături, detașat de orice, luptând anarhic contra tuturor. Aceasta este caracteristica sistemului liberalo-democrat în care individul și singur individul e scopul și singurul sens al oricărei alcătuiri sociale.

Desigur acest nou crez a avut cele mai profunde înrâuriri în formarea generațiilor ce-au urmat. Din el s'a născut o nouă filozofie, un nou fel de viață. Și dela individul detașat la autenticitate, apoi la originalitatea anarhică nu sunt decât grade trepte pe aceeaș scară. Artiștii se izolează tot mai mult de public socotindu-l ignorant, barbar. Subiectele și preocupările lor devin tot mai

(Urmare in pag. 7-a)

Revista presei

AFACEREA SKODA

Una din cele mai mari afaceri în care democrația românească, a urcat treptele supremei murdării cu care se întinează câte odată prestigiul unui neam întreg.

Dacă unii români au trăit clipe de penibilă umilință în tot timpul cât s'a judecat procesul Seletzky, alții, spre rușinea noastră, beneficiari ai aceleași calități de român, au trecut prin aceleași stări sufletești prin cari trece un hoț pe punctul de a fi descoperit. In concluzie această imensă porcărie (în termeni democratici afacere), cu apendicele ei procesul Seletzky, este după cum foarte bine spune d. profesor N. Crainic în „Calendarul" (din 12 August):

„Incă o tăetură în marea bubă ce otrăvește organismul României", O bubă, printre alte multe, spunem noi, a cărei incizie, nu v'a putea fi făcută, decât de bisturiul necruțător al generației României de mâine.

MILLIMETERNICH

Adică pe adevăratul nume, dr. Dollfuss, liliputanul cancelar al Austriei și cerșetorul permanent pe la toate cancelariile europene, într'u nobilul și sfântul scop al salvării independenții patriei iubite „Austria Felix", al cărui clișeu ocupă în ultimul timp loc de cinste pe paginile tuturor ziarelor judeo-masonice din întreaga lume, s'a transformat subit într'un porumbel voiajor.

Suntem informați că, poporul lui Israel din întreaga lume, înduioșat de soarta bietei păsări investită cu frac și joben ,ar fi colectat arginții necesari cumpărării unui aeroplan, cu care „milimeternichul", cancelar, să poată descinde azi la Londra, mâine la Roma, poimâine la Paris, etc. etc.

Ziarul „Adevărul", (Marți 22 August), organul evreilor români, și observator permanent al sforțărilor genialului bărbat de stat, micuțul Dollfuss, reproduce o telegramă a agenției „Rador""; cari anunță că în urma întrevederii dintre Mussolini și Dollfuss de la Riccioni:

„Impresia generală a presei este destul de favorabilă, ziarele pornind de la ideia că Italia are un interes direct de a menține independența Austriei".

Ințelegem foarte bine bucuria pe care scribii susnumitei gazete o simt, când o nouă piedică se ivește în calea „Anschluss-ului" dorit de noua Germanie hitleristă, și mai ales antisemită.

Nu putem totuși înțelege prostia cu care aceiași „Adevărul" din aceiași dată, se demască, inserând cu litere grase că:

„D. Mussolini ar voi desigur să ajungă la crearea unui bloc italo-germano-austro-ungar, pentru a-l opune țărilor Micei Ințelegeri etc.".

Adică acest bloc, singura soluție de a menține independența Austriei, are drept scop să isbească în Mica Ințelegere.

Adică și în țara Românească, care prin imbecilitatea diplomației democratice și-a legat soarta, fără a câștiga nimic de sus numita Ințelegere. Noi știm că izrailiților noștri le convine orice lovitură dată Germaniei de astăzi dar nu ne-am fi putut închipui nici odată, ca acești domni, tolerați în casa noastră, să fie atât de naivi sau atât de obraznici, încât să-și manifeste public bucuria față de o măsură care satisface interesele poporului evreesc, dar cari lovește grav interesele noastre românești.

Pentru statul românesc „Anschlussul"", nu poate fi în niciun caz un pericol. In schimb, crearea unui bloc, sub orice formă în care ar intra o Austrie bătută de toate vânturile și o Ungarie revizionistă, cari ne vizează direct ar însemna un pericol real pentru poporul nostru.

Iar față de „Millimeternich" nu putem avea decât o atitudine de dispreț, ca față de toți nevolnicii.

STATUL NOU ȘI PARTIDELE POLITICE

In regimul democrației integrale, statul este un beneficiu absolut al partidului guvernamental. Un partid politic democrat fiind o asociație a unei infime fracțiuni dintr'o națiune, statul democrat devine bunul expropiabil al fiecărui partid care guvernează și cum partidele sunt destul de numeroase și cât mai atente la exploatarea bugetului, bietul stat ajunge până la urmă mai mult o iluzie de cât o realitate.

Massele însă, trezite la un moment dat din imbecilitatea la cari reușise să le aducă democrația, își caută o nouă formă politică susceptibilă de a le îngădui existența. Forma aceasta de viață este concretizată într'un nou stat: statul național.

Iată ce scrie în acest sens d. Ioan Victor Vojen, în foiletonul ziarului „Calendarul" (17 August):

Iată însă că de la o vreme asistăm în toate statele, la nimicirea acestor mari forțe cari erau partidele politice. Cauzele sunt multiple. Noi vom considera numai una dintre ele; aceia în legătură cu problema care ne preocupă.

Victoria naționalismului integral cu corolarul ei imediat: întărirea statului. Pe măsură ce revoluția națională se apropie partidele se fărămițează, iar atunci când ea se înfăptuește — partidele dispar. Cazul Italiei și Germaniei".

Și al României spunem noi. Pentrucă, statul generației tinere, statul de mâine, va trebui să fie statul național al cărui conținut va fi națiunea românească și în care partidele politice nu vor mai avea ce căuta.

„GARDA DE FIER" LA LUCRU

Acesta este titlul reportajului pe care distinsul ziarist și literat N. Crevedia îl publică în „Calendarul" (27 August).

Iată ce scrie d. Crevedia:

„Cu Garda de Fier e lată rău. Sub steagurile ei cântă acum toată studențimea română. Moldova și Ardealul sunt cucerite pe deantregul, în Muntenia și Oltenia răsar din pământ organizațiile.

Și pe drept cuvânt. Niciodată nu mi-am dat seama de ce va fi mâine Garda de Fier, decât eri, când căpitanul, d. Corneliu Zelea Codreanu, a invitat pe ziariști să vadă cum membrii acestei organizații clădesc singuri „Căminul legionarilor răniți", în com. Bucureștii-Noui.

In bătăliile, să le zicem electorale, pe care Gruparea le-a dat în atâtea rânduri, a căzut și mult sânge și cum se anunță altele și mai înverșunate, un spital pentru răniții mișcării e o măsură prudentă.

Căminul se construește pe un teren dăruit de o doamnă care simpatizează cu mișcarea și toate lucrările, dela tăiatul cărămizii până la săpatul gropilor de temelie, zidărie, dulgherit, totul, se fac cu mâinile și cu sufletul legionarilor. Nu s'a putut face digul dela Vișani, dar veți vedea cum într'o săptămână-două, va fâlfâi sus pe căpriori creanga verde, și servetul inaugural.

Lucrează acolo în arșiță, aproape despueți, ingineri, arhitecți, profesori și chiar simpli meșteșugari, cari aderă la Gardă — și, laolaltă cu dânșii, ca 'n legendă, tinere fete legionare cu sapa și târnăcopul în mână, se rumenesc sub sfântul soare al muncii creatoare care e unul din principalele temeiuri ale noii mișcări. Evident contribuția lor e gratuită și singura satisfacție e aceea morală.

Garda de fier nu este o organizație politică, precum toate cele.

Garda de fier este o religie și sub pajura ei va îngenunchia toată suflarea românească".

Toată presa românească a înregistrat acest act legionar, prin care se evidențiază spiritul constructiv al organizației „Garda de Fier".

„Curentul" (Sâmbătă 26 August), publică un reportaj cu titlul „Garda de Fier" construește un cămin la Bucureștii-Noui, din care extragem următoarele:

„Legionarii „Gărzii de Fier" au luat inițiativa creării unui cămin propriu în comuna Bucureștii-Noui. Inițiativa a și găsit modalitatea unei realizări, datorită d-nei Anghel, care a donat în acest scop, un teren de 2000 metri patrați.

. . . .

Intr'adevăr, se pot vedea acolo echipe de câte 10 legionari lucrând la săparea șanțurilor pentru fondațiile de beton, ce nu vor întârzia să fie turnate".

Toată această muncă a legionarilor, pe cari noi o cunoaștem amănunțit, constitue după cum observă d. profesor universitar Dragoș Protopopescu, în „Calendarul" (9 August), „O nouă etică a muncii".

Reproducem, din cauza spațiului restrâns, numai câteva pasagii:

„Un rar spectacol al omului a fost supus ochilor noștri acum câteva zile, cu prilejul vizitei la Bucureștii-Noui, a locului și săpăturilor din care a purces să urce Casa Legionarilor Răniți, a „Gărzii de Fier".

. . . .

Un spital al justiției anticipate, un foișor al sângelui care se vestește, un vesel monument al morții pe cari și-l ridică singuri, de mai 'nainte, acel ce vor fi poate ei cei dintâi să se bucure de așternuturile lui de odihnă, — se poate o mai teribilă sfidare la adresa neputinței care sgârâie, o mai nobilă baricadare în propria lor suferință?

Tinerii și tinerele cu bretoane de arhangheli și ochi de arcași, cari și-au lăsat, la un gest al Căpitanului lor, casa, slujba, viața; și preschimbați în salahori, cu nimic pe ei, decât cu Garda de Fier tatuată pe piept, au pornit să sgârie malul cu unghiile, să-l prefacă în cărămidă și apoi să-l urce în soare.

. . . .

Tot mai mult de idealul sfânt se apropie Garda de Fier prin munca ei care este o rugăciune. Rugăciune, din cari nu va ieși o catedrală, nu; dar își va ridica degetul amenințător, și va arăta la cer, pe cei buni, dintr'o parte, ca și pe cei nemernici de dincolo, capela albă a sângelui și crezului legionar.

Tot despre căminul „legionarilor răniți", **„Cuvântul"** (27 August), publică următoarele:

„La Bucureștii Noi, legionarii lui Corneliu Zelea Codreanu s'au apucat să facă fapte de năzdrăvani. Cu două mii de lei în chimir, s'au apucat să ridice, din temelii, o casă a lor, — o „cazarmă".

Cărămida o fac ei. Fiindcă n'au fabrica lor, s'au angajat ca lucrători la cel cu fabrica.

. . . .

Lucrul dela Bucureștii Noi al legionarilor, merită să fie urmărit cu interes. Ce fac ei acolo e o admirabilă școală a muncii. Este o probă grea la care, cu entuziasm, se supun de bună voie".

Și această supunere, este dictată de o altă concepție de viață, o concepție eroică, a generației noui, pe care d. Nichifor Crainic o numește „Generația mântuirii", în **Calendarul** (10 August).

Desprindem din acest înălțător articol, câteva rânduri:

„Există încă suflet în această țară a tuturor decadențelor morale și a tuturor prăbușirilor naționale. Tinerii aceștia cu sapele, cu lopețile și târnăcoapele lor îl desfundă de sub ruini și-l eliberează pentru sbor către cerul altei epopei românești. Mi s'a părut că-l văd printre ei, la Bucureștii Noi, fâlfâind din aripi albe, scuturându-le de țărână pentru marile înălțări ale zilei de mâine".

Articolul se încheie cu următorul pasaj:

„Sire, dacă Măria Ta crezi cu adevărat că țara aceasta se mai poate ridica din mlaștina paludismului democratic, în ozonul piscurilor morale, abate-Ți drumul odată la Bucureștii Noi. Vei vedea generația nouă care se urnește din haos spre limanul mântuirii".

Această generație, urmărită în ultimul timp, cu curiozitate și interes de toți aceia cari simt încă vibrând senimentul iubirei de neam și patrie în sufletul lor, **generația cămășilor verzi**, prin nenumăratele ei jertfe de astăzi, va câștiga eroic victoria de mâine. Victoria care va însemna crearea unui Stat nou, Statul Național, în cari partidele democratice de astăzi, serve ale cutărei Skode sau Maxi Aușniți, vor fi înlocuite cu comandamentul unic al ideei naționale, prin forța și disciplina căruia neamul românesc va fi mântuit și salvat din prăpastia spre care merge astăzi.

UNIFORMELE NAȚIONALISTE

Una dintre țintele de atac cele mai vizate de dușmanii de pretutindeni, ai mișcărilor naționaliste a fost echiparea membrilor acestor grupări, cu uniforme constând dintr'o cămașe cu o culoare distinctă, pantaloni bufanți, diagonală și centură. Și justificarea furibundelor atacuri împotriva acestor cămăși era cam aceasta: în primul rând aceste cămăși sunt, o permanentă sfidare adusă ordinei publice. In al doilea rând uniformele nu pot fi purtate decât de componenții instituției armatei. Toți cei cari, îmbracă aceste cămăși uniformizate, tind să creeze un al doilea corp pe lângă cel constituit, cu scopuri subversive și în detrimentul autorității statului existent.

Și brodând pe scheletul acestei canavale de idei, cu lux de argumente, exagerând o primejdie iluzorie, toate partidele politice românești, împreună cu toată presa judeo-masonică, au dus o campanie metodică și zgomotoasă luni de zile. Mentorul cel mai vigilent al democrației partidul național-țărănesc, prin organul celebral al ministrului de interne, blajinul domn Gh. Mironescu, a prezentat chiar o lege, parlamentului, o lege care v'a purta dealungul veacurilor numele celui mai inteligent bărbat politic pe cari l-a avut țara românească: legea Mironescu. Simplul fapt al purtării unei cămăși colorate verde sau altfel, în special verde, constituia un delict și inculpatul în genere, un tânăr student sau muncitor, era trimis sub escorta baionetelor, în fața instanțelor judecătorești.

Justiția pălmuind zdravăn, obrazul celor lipsiți de cap, printr'o decizie a Curții de Apel din București, a stabilit că purtarea uniformei, adică a cămășilor verzi, nu constitue un delict, achitând pe presupușii inculpați de orice penalitate. Până aici totul este firesc. Justiția este, aproape, singura (în afară de armată) instituție a țării românești nemurdărită de politică.

Iată însă că adversarii de ieri, ai acestor cămăși de uniformă ,răsturnând faptic, toată teoria pericolului uniformelor, își recunosc imbecilitatea, îmbrăcând la rândul lor cămăși uniformizate. Este cazul Georgiștilor din Bacău, cari la ordinul voluminosului vagmistru, Atta Constantinescu, fiul regretatului porcu, au îmbrăcat cămăși albe organizându-se militărește, ca niște hitleriști obișnuiți. Lăsând la o parte, formidabilul ridicol, pe cari îl prezinta un Atta Constantinescu în uniformă, d. Pamfil Șeicaru sesizeaza situația penibilă cu care detractorii de eri ai cămășilor uniforme devin astăzi practicanți fervenți.

Această observație o găsim în articolul de fond, intitulat „Cămășile cugetătoare"" din ziarul „Curentul" (30 August) din care extragem următoarele:

„Iată însă că fantezia d-lui Atta Constantinescu a născocit o uniformă pentru gruparea politică a d-lui George Brătianu: cămășile albe ale căciularilor". Mai departe: Ziarul „Mișcarea" a căutat să ne tălmăcească această costumare a partidului. „Se vor fi întrebat poate unii, dacă instituirea acestei oaste nu constitue cumva o deviere de la programul partidului nostru: Nu! Crelarea „cămășilor albe" s'a impus în conștiința inițiatorului ca un mijloc de reacțiune a cămășii autohtone împotriva cămășilor cu culori de import".

Mai departe scrie d. Șeicaru:

„Cămășile cafenii ale partizanilor lui Hitler, cămăși albastre până și în Irlanda, am putea spune că uniforma rezumă concepția cea nouă a organizațiilor politice asimilate în spirit și în metode organizațiilor militare.

INTERIM.

(Urmare în pagina 7-a).

CONSTRUIM!

de MIHAIL POLIHRONIADE

Specíacolul atât de penibil al vieții publice românești a început dela un timp încoace să se modifice.

Pe când până acum câțiva ani turpitudinea era singură dominantă, astăzi alături și disprețuind turpitudinea bătrânilor se ridică forța creatoare, curățenia sufletească, energia nezdruncinată a tineretului.

I-a fost dat acestui magnific tineret românesc să nu-și irosească potențele și entuziasmul în deșert.

A crescut din mijlocul lui un conducător cu mintea clară și voința dârză, potolit la vorbă, cumpănit în faptă, străbătut de fiorul unei chemări înăscute, care a știut să-i oțelească însușirile, să-l disciplineze, să-l organizeze într'o forță de nebiruit : „Garda de Fier".

Sunt trei ani de când Corneliu Zelea Codreanu a creat „Garda de Fier".

A creiat-o nu numai pentru a fi un instrument politic ci și o școală de eroism.

Lumea noastră românească atât de cufundată în mocirlă, atât de păcătoșită, atât de fără nădejde nu poate fi mântuită de o mână de partizani grupați pe ambiții și pe interese, ci de o legiune de arhangheli, îmbrăcați în haina curățeniei imaculate, mânuind fără îndurare harapnicele de foc ale purificărei.

Și școala „Gărzii de Fier" a creat-o asemenea legiune.

Mă întreb adeseori, căutând să înlătur orice sentimentalism și concentrându-mi toate facultățile de judecată critică obiectivă, dacă „Garda de Fier" nu trăește o experiență ascetică, dacă nu urmează o disciplină călugărească.

Și-mi dau seama că în împrejurările specifice dela noi, singură o astfel de organizație, disciplinată ascetic, fanatizată de un ideal și urmându-și conducătorul chiar și în iad, poate realiza revoluția națională și așeza viața societății românești pe temelii noui și trainice.

Curajul, spiritul de sacrificiu, disciplina, capacitatea efortului colectiv le-au dovedit legionarii în nenumărate rânduri. Dar facultățile cele mai nobile se oțelesc prin repetire, deaceea Căpitanul a pornit cu legionarii săi la o faptă și mai năstrușnică decât cele de până acum. A pornit să construiască „Casa Legionarilor Răniți".

Și acum începe basmul !

Căpitanul n'avea teren, n'avea material și n'avea bani, avrea însă două lucruri : voința dârză de a înfăptui și entuziasmul și brațele legionarilor săi.

Dar cu atâta nu clădești o casă cu două etaje și douăzeci și patru de odăi, nu clădești decât dacă te chiamă Corneliu Zelea Codreanu.

S'a găsit totuși o vrednică mamă de legionari, d-na Anghel, care pătrunsă de spiritul legiunei a pus la dispoziția Căpitanului un teren, la Bucureștii Noui.

Terenul nu înseamnă casă.

Pentru a înălța două etaje ai nevoe de cărămizi, de ciment, de fier, de bârne.

Fabrica de cărămizi era alături dar fabricantul cerea — cum era și firesc — bani pe cărămizile lui.

Cărămizile nu se fac însă singure, ci le lucrează cu trudă muncitorii. Și pentrucă legionarii au brațe și au poftă de muncă târgul s'a făcut.

Treizeci de legionari, deputați, avocați, medici, ingineri, studenți au intrat la munca grea pentru legiune.

Dela șapte dimineața la douăsprezece și dela unu la șapte legionarii trudesc sub arșița soarelui. Răsplata muncii lor e un blid de mâncare, o jumătate de pâine, 5 lei, pentru tutun și patruzeci de cărămizi de fiecare om pentru „Casa Legionarilor Răniți".

In acelaș timp alți legionari sapă fundațiile casei și alții se pregăesc să intre muncitori la vre-o fabrică de ciment pentru a procura cimentul necesar „Casei Legionarilor Răniți".

Acestea sunt faptele ! Să le cercetăm acum semnificația.

Singur orbii sau cei ce nu vor să vadă pot să treacă cu vederea valoarea simbolică a gestului.

Există în orice act de creație, fie el cât de umil, o măreție și o forță intrinsecă. Creația, încercarea omului de a învinge moartea, de a se supraviețui, este cea mai nobilă din toate manifestările omenești.

Fiecare pom sădit, fiecare cocioabă ridicată, fiecare carte scrisă au — pe planuri și cu grade diferite — o valoare în sine, prin faptul creărîi lor.

Iar când această creație se face în folosul colectivității și într'un moment esențialmente distructiv, ea își înzecește greutatea simbolică. Ea înseamnă un act care definește sensul și menirea unei întregi generații. Menire esențialmente constructivă !

După manifestarea dela Vișani acest al doilea act de voință creatoare arată organicitatea ei.

Dar nu numai atât. Trăim o epocă de tranziție dela individualismul politic și spiritual, frenetic, dramatic, anarhic la colectivismul național măsurat, aspru, disciplinat.

O etică nouă se naște sub ochii noștri.

Tineretul nostru învață lucrând la „Casa Legionarilor Răniți" valoarea efortului colectiv, disciplina muncii obscure, ardoarea jertfei anonime. Noua operă constructivă dovedește că nimeni și nimic nu poate opri elanul tineretului legionar.

Vișanii cu sălbăticiile și ororile lor, închisorile, patul puștilor jandarmerești, umilințele de tot felul n'au sdrobit entusiazmul acestui splendid tineret, călit la școala eroismului.

Deaceia modesta casă care se ridică e o mare biruință pentru noi !

S'au găsit totuși oameni, români, care nu vor s'audă, nu vor să vadă, nu vor să înțeleagă. Care zâmbesc sceptic, sicanează ostil sau răstălmăcesc faptele și intențiile în alambicate articole de gazetă.

Printre ei trebue să numim cu regret pe un scriitor român fără caracter dar cu un remarcabil talent literar d. N. Davidescu

Și pentrucă d. N. Davidescu s'a întrebat, pe trei coloane, ce vrea să demonstreze Garda de Fier („Demonstrațiile Gărzii de Fier în Facla") să-l lămurim pe scurt.

D. Davidescu întreabă naiv : de ce se mândreste Garda de Fier cu ridicarea unei case când omenirea a clădit — dela începutul începuturilor — atâtea case ?

Observați ce admirabil de perfidă încercare de a bagateliza lucrurile.

Garda de Fier nu se mândreşte că ridică o casă, ci se mândreşte că în rândurile ei se găsesc oameni capabili de efort dezinteresat, intelectuali gata să muncească alături de lucrătorii manuali, deputați ca însuși Corneliu Codreanu și admirabilul Mihail Stelescu care socotesc că umilul exemplu al muncii constructive trece înaintea vorbăriei democrate.

Și intuiția lor s'a dovedit justă !

Digul dela Vișani și clădirea „Casei Legionarilor Răniți", au impresionat profund nu numai pe prieteni ci și pe adversarii noștrii. Chiar pe d. Davidescu pe care l-au silit să se ocupe pe trei coloane de „Demonstrația Gărzii de Fier".

Oameni străini de organizația noastră, străini de aspirațiile noastre, impresionați de gestul creator ne-au ajutat strădania umilă.

Și ca să nu se creadă că sunt simple afirmații, voi numi — cu riscul de a-i supăra — pe unii din cei care ne-au ajutat.

Sunt d-nii : Iotu, Culina, Simotta, Tiberiu Ieremia, Mircea Vulcănescu, ing. Gigurtu, ing. Mateescu, Ferdinand Koșca, ing. Ignat, ing. Ioanovici, Gh. Apostolescu, comerciant, Georgescu și mulți alții ca de pildă brutarii macedoneni din Capitală care ne dau pâine.

Și când indiferenții și adversarii ne ajută, fac sacrificii materiale dezinteresate numai pentrucă ne văd la muncă constructivă — deși construim o casă care va servi exclusiv scopurilor organizației noastre — ne întrebăm ce va fi mâine, când vom porni la construirea noului stat românesc pe care singuri legionarii, oameni crescuți la școala eroismului, îl pot ridica.

Vom avea atunci alături de noi toată suflarea românească sătulă de turpitudine și murdărie, otrăvită de politica partidelor, scârbită de oamenii vorbei și care de cincisprezece ani așteaptă pe omul faptei.

Slujba religioasă înainte de începerea săpatu ui

La lucru

Tăiatul cărămizi or

Lucrul efectuat

LITERATURA

Lucian Blaga: CUNOAŞTEREA LUCIFERICĂ

de OCTAV SULUŢIU

IN FILOSOFIA românească se poate spune că Lucian Blaga este un izolat. Filiaţiile pe cari i le putem găsi sunt minime şi dacă este dator ceva, atunci e numai filosofiei germane. Filosofia română spre deosebire de literatură s'a desvoltat sub auspiciile filosofiei germane, nu ale celei franceze. Adversarii culturii franceze — şi aceştia sunt mulţi acum în epoca de anarhie şi de răsturnare a tuturor valorilor — vor susţine că nu există o filosofie franceză. Dar fără Descartes nu văd posibilitatea nici a lui Spinoza nici a lui Kant chiar. După cum empirismul e o creaţie strict engleză, tot astfel raţionalismul e strict francez şi Condillac sau La Mettrie nu sunt caracteristici culturi franceze nici n'au vre-o valoare, după cum n'are Büchner pentru germani. In orice caz aceia cari dispreţuesc raţionalismul şi logica vor dispreţul şi cultura şi filosofia franceză. Ceeace este incontestabil însă, e că germanii au filosofi mai mulţi şi mai incontrolabili decât orice altă ţară. Lucian Blaga vorbeşte în *Cunoaşterea luciferică* de legitimitatea unei filosofii fără obiect (pag. 115). Evident că această filosofie fără obiect e un mod de a vorbi. L. Blaga vrea să înţeleagă desigur lipsa unui obiect consacrat până acum de filosofia oficială. Insă lipsa oricărui obiect nu e posibilă deoarece filosofia ar înceta când n'ar avea asupra cui să se plece. Filosofia e o acţiune de gândire şi ca atare trebuie să se aplice unui obiect. Blaga vrea să spună că nu numai obiectele de până acum ale filosofiei au o legitimitate filosofică. Şi are dreptate. Dar de aci decurge şi un bine şi un rău. Răul îl vedem în toată filosofia germană. Acolo orice construcţie şi orice sistem e posibil. Filosofia germană e un haos indestructibil de sisteme personale. Seamănă acest peisagiu de construcţii, cu peisagiul filosofiei greceşti. Şi acolo orice sistemă individuală era permisă şi înflorea într'un mediu de înaltă tensiune filosofică.

Inclinaţia lui L. Blaga spre filosofia germană decurge tocmai din conformaţia lui spirituală, care este aceea a unui filosof individualist. Să nu ne înşele faptul că L. Blaga susţinea în *Eonul dogmatic* inaugurarea unei epoci de manifestare anonimă. Anonimatul pe care-l susţinea L. Blaga nu excludea, ci tocmai implica forţele individuale, fiindcă era un anonimat de spectacol iar nu unul de creaţie. In creaţie nu se poate exclude pecetea individuală. L. Blaga e individualist şi prin tendinţa de a scuza filosofia fără obiect, pe care nu o face — toate studiile sale au un obiect bine definit — dar pe care ar putea să o facă.

Să nu ne înşele aparenţa de anarhică aneantizare a filosofilor germani. Pe ei nu-l interesează individul vor spune mulţi (nici pe L. Blaga nu-l interesează individul). El predică împotrivă nişte doctrine de dizolvare a individualităţii, doctrine catastrofice, deprimante. Se poate. Dar individualismul german nu e de afirmare, de atitudine, ci de creaţie. Germanii nu *susţin* individualismul, ci *creiază* conform lui. In acest sens L. Blaga are o mentalitate germanică.

Spuneam că L. Blaga n'are precedent în filosofia românească. Adevărat. Titu Maiorescu a fost un filosof iniţiator de drumuri. El e creatorul filosofiei în sens administrativ, universitar. Şi aceasta pe teren logic sau estetic. Pe terenul metafizic începătorul este V. Conta. In linia Titu Maiorescu ar cădea T. Vianu, iar în linia V. Conta, Nae Ionescu şi P. P. Negulescu. Intre aceştia C. Rădulescu-Motru face figură singulară, cu *Psicologia* lui unitară, unde anumite interpretări sunt cred, admirabile dovezi de originalitate, — şi cu preocupările lui mai mult ştiinţifice decât filosofice.

Lucian Blaga e primul filosof român în sens metafizic şi original metafizic. Şi mai ales o seriozitate ştiinţifică şi sistematică dă filosofiei sale dreptul la o valorificare într'un spaţiu larg. L. Blaga este în primul rând un poet. Aceasta o mai vădesc şi în aceste lucrări (*Eonul dogmatic* şi *Cunoaşterea luciferică*) unii termeni, de o savoare pur lirică. Blaga îşi alege termeni cât mai personali şi caută să le dea o cât mai mare expresivitate prin depărtarea de limbajul tecnic curent. Spre exemplu *cunoaşterea paradisiacă* sau *cunoaşterea luciferică*, ce sugestii închid, tentând imaginaţia lectorului. Apoi *zarea interioară* sau *misterul* şi chiar *Eonul dogmatic* ce reminiscenţe din cariera poetică a autorului.

Cu toate, însă, că poet, preocuparea filosofică a fost la Blaga constantă. Ea a început cu aforisme, jumătate lirice, jumătate metafizice (şi mă întreb care e profunda deosebire dintre aceste două atitudini, lirică şi metafizică, fiindcă văd că au aceleaşi rădăcini) în *Pietre pentru templul meu*. A continuat în *Cultură şi cunoştinţă* cu o interesantă expunere a mutaţiei valorilor pe diferite planuri. In *Filosofia stilului*, Blaga a reuşit să-şi expună concepţia estetică şi aceea a unei metafizici a esteticului, văzută prin concepţia stilului, spengleriană. *Fenomenul originar* urmărea în istoria filosofiei desvoltarea pro-

cedeului goethean de explicarea formelor vieţii. Tot cu o problemă goetheană se mai ocupa şi *Daimonion*. In două cărţi, cele de eseuri: *Feţele unui veac* şi *Ferestre colorate*, autorul strângea o serie de articole substanţiale privitoare la felurite manifestări estetice sau filosofice străine şi româneşti. După această bogată activitate care mărturisea o plecare neostoită asupra fenomenelor spirituale şi a problemelor mari, după cărţile acestea cari dovedeau şi o posedare forte a unui material vast şi originalitate de interpretare şi de expunere, Lucian Blaga ne-a dat *Eonul dogmatic*. Pe scurt susţinea în această lucrare dogmatismul ca o metodă care inconştient s'a întrebuinţat până acum, analiza ştiinţific metoda şi punctele ei de plecare şi preconiza pentru viitor o mai mare extindere a metodei dogmatice

Mai mult profetic în concluzie, decât bazat pe date certe, *Eonul dogmatic* ne ispitea prin viziunea originală şi perspectivele metafizice pe cari le deschidea, nu însă prin ispitele ştiinfifice întrevăzute. Pentrucă, după cum singur L. Blaga arată în *Cunoaşterea luciferică*: „Gândirea ştiinţifică şi a mers drumul ei, fără a fi acceptat prea multe sugestii din partea mişcărilor filosofice". (pag. 83 nota). Dogmatismul ca metodă ştiinţifică va fi sau nu va fi utilizat după cum se va simţi nevoia în ştiinţă. In ştiinţă materialul impune legile lui cercetătoruuui. Dogmatismul ca metodă în filosofie — mai precis în metafizică — poate fi intr'adevăr fructuos, dar ca atare nu are niciun amestec în ştiinţă.

In *Cunoaşterea luciferică* Lucian Blaga desvoltă câteva din concluziile la cari ajunsese în *Eonul dogmatic*. Şi anume desvoltă o teorie a cunoaşterii. De unde până acum cunoaşterea era privită ca un fenomen unic Blaga o socoteşte cu un fenomen dual. Există după el două feluri de cunoaştere: cunoaşterea paradisiacă şi cunoaşterea luciferică. Aceste două moduri de cunoaştere ar atrage după sine anumite concluzii psihologice. Elementele acestor două cunoaşteri sunt identice? S'ar părea astfel din expunere. De fapt nu se poate un acelaş organ, cu două funcţiuni. Deşi Blaga susţine că cele două cunoaşteri nu se exclud, ele sunt totuşi contrarii şi e neverosimil ca acelaş organ să îndeplinească funcţii contrarii. Cred că L. Blaga a lăsat deschisă aci o problemă de psicologie, pe care va trebui să o rezolve fie el, fie un psicolog specialist.

Ce înseamnă de fapt aceste două cunoaşteri atât de bizar denumite? Cunoaşterea paradisiacă este *aproape* ceeace înţelegeau până azi teoreticienii cunoaşterii, adică o surprindere şi ordonare a realităţii în determinaţiuni conceptuale. Cunoaşterea luciferică este variarea calitativă a unui mister deschis. Intreaga realitate se prezintă sub aspectul unei infinităţi de mistere. Mintea omului caută să pătrundă aceste mistere. E drept că niciodată nu parvine să le înţeleagă, adică să ajungă la origina lor, însă poate să le explice (şi L. Blaga dă o admirabilă definiţie a explicaţiei, în cadrul cunoaşterii luciferice), sau să le atenueze. Mai precis, omul dă înapoi necontenit hotarele misterului, le depărtează, dar tocmai prin aceasta adânceşte misterul, îl face mai de nepătruns. L. Blaga are meritul de a fi explicat admirabil şi de a fi dat o admirabilă noţiune a ceeace este misterul şi a-l fi deosebit de necunoscut. Pe această latură „*Cunoaşterea luciferică*" prezintă noui concluzii şi noui perspective şi anume prevesteşte o continuare metafizică a expunerii prezente. Prevedem o metafizică mistică, pesimistă şi turburătoare, în care bănuim că L. Blaga va da toată măsura lirismului şi a vizionarismului său filosofic. O metafizică putând fi raportată la opera poetică a autorului şi nu la *Poemele luminii*, dar la *In Marea trecere* şi la *Lauda somnului*.

N'am expus decât foarte sumar, ceeace constitue esenţa sau obiectul acestei cărţi. In adâncime, ea este desfacerea minuţioasă a procedeului cunoaşterii raportat la cele două moduri: paradisiac şi luciferic. L. Blaga a clădit o întreagă sistematică a cunoaşterii şi în această clară şi minuţioasă expunere a şurubăriilor mecanicei de cunoaştere văd influenţa binefăcătoare a lui Titu Maiorescu. L. Blaga este cel mai bun scriitor în filosofie după Titu Maiorescu. C. Rădulescu-Motru e lipsit de calitatea de a defini şi de aceea scrierile sale sunt difuze, insesizabile, exasperând atenţia cititorului. Psicologul acesta nu se poate concentra, spune lucruri prea multe şi prea substanţiale într'o formă săracă şi cenuşie. In sistema lucid ridicată a lui Blaga văd o urmare a pasiunii logice a lui Maiorescu.

E interesant că L. Blaga, spirit vizionar, metafizician şi turbure cufundar în misterele existenţei omeneşti, este însă atât de lucid, atât de logic, şi înfrânează inspiraţia într'un ritm lent, lămurit şi ordonat. Cât de departe suntem, cu el, de confuzia şi poza husserliană, care întinde curse cititorului, trage panglici pe nas şi dansează pe sfoară. In paranteză, L. Blaga face o minunată critică a fenomenologismului, pe care nu o accept, dar a cărei logică e totuşi impecabilă).

Mai aridă prin sistematică, decât *Eonul dogmatic*, *Cunoaşterea luciferică* este mai importantă prin faptul că se situează în chiar inima problemelor filosofice, care este cunoaşterea. Originală ca idee, ea ne face curioşi de metafizica pe care o necesitate o postulează. Aşteptăm dela Lucian Blaga viitoarea operă filosofică, plini de siguranţa că va da a treia şi cea mai de seamă operă, încheiând astfel şi un ciclu personal de atitudine şi aducând gândirii româneşti primul monument de spiritualitate autentică.

Octav Şuluţiu

CITIND...

de ARŞAVIR ACTERIAN

In lumea în care ai luat provizor loc, întâlneşti câteodată — foarte rar ce e drept — oameni cari prin prezenţa lor reuşesc să te scoată din monotonia sau singurătatea sau microcosmul tău, să te scalde, cu şi fără voia ta, în propria lor exaltare, să te răscolească cu realitatea orbitoare a problematicei, trepidanţei, suferinţei sau echilibrului lor. In aventura ta — la unii devine carieră — de lector de cărţi, se întâmplă să dai de cărţi cari au acelaş dar de a te scoate din tine.

Simţi o nestăpânită bucurie să luminezi cu ochii tăi strălucind de curiozitate slova neagră şi rece a cărţii, care-ţi descoperă un om, o viziune, o viaţă. Gâlgâe în tine sângele mai viotu ca deobiceiu, scrisul te prinde, te joacă, te anină.

Se zice că treci astfel printr'o exaltare artificială, printr'o experienţă artificială, micşorându-ţi-se prin această etichetare valoarea şi importanţa exaltării, experienţei tale. Cum însă nimic nu se întemeiază pe nimic, nu văd pe ce-şi află sprijin o scară de valori arbitrară. Chiar experienţa lipsei de experienţă este egală experienţei vreunei experienţe. Aşa dar să lăsăm fără nici un regret „experienţele" să îngraşe orgoliul calp al câtorva copii teribili şi să considerăm ce urmează imediat.

Mă grăbesc să notez aci înainte de a-mi verifica părerea şi entuziasmul recitind cartea, că Mrs Dalloway *e un miracol scris, Miracolul profan. E o carte cum visam să scriu. Am citit-o cu lăcomie, lăsând totuşi deseori şi intr'adins cartea din mână, ca să-mi prelungesc bucuria cât mai mult şi să-mi conserv îndelung exaltarea. E un roman al Virginiei Woolf. Viaţa de 24 ore a unei femei aparent mediocre din aristocraţia engleză, aparent snobă, în vârstă de 50 ani şi care tălnueşte sub gesturile banale, straiele obişnuite şi în ciuda unui anume destin exterior o nespus de complicată viaţă interioară. Se rostogolesc în ea intuiţii minunate asupra vieţii şi morţii, sentimente de-o curăţie fără pată, gânduri şi îndoeli cari aflându-şi expresia ar păli gândurile şi îndoelile celui mai autentic filosof. Virginia Woolf sondează, cu o luciditate neobişnuită la o femeie, realitatea interioară, despică nespus de abil firul de suflet în patru, cuprinzând pe cât creionul poate surprinde, redând sugestiv şi firesc oscilaţiile, eclipsele, curiozităţile, exaltările, deprimările, alunecările omului. Technica romanului e într'un fel creată şi dictată de viaţa însăşi. Aş zice că autoarea încearcă o transcriere esenţializată a vieţii.*

Prietenul Emil Botta mi-a atras atenţia că în definitiv Virginia Woolf nu inovează şi că a fost precedată pe calea asta, dacă nu şi de alţii, de James Joyce. Mărturisesc fără de ruşine — nu pentrucă au păţit şi alţii ca mine — dar şi fără mândrie, că n'am reuşit să citesc decât 50 de pagini din cele opt sute cari fac romanul „Ulysse" al lui Joyce. Ceeace denotă nu că este cartea plicticoasă sau prea mare ci că eu sunt prea mic. S'ar nimeri aci răspunsul pe care l'a dat neamţul — de care vorbeşte Cocteau undeva — unei domnişoare, care la sfârşitul unei opere a lui Wagner exclama excedată: „e prea lung" — „ba eşti dumneata prea scurtă".

Lipsa de originalitate a romanului Virginei Wolf — mai bine zis a technicei în care a fost scris — nu-i scade însă întru nimic valoarea, după cum faptul că descopăr, târziu şi după cine ştie câţi alţi admiratori, această cărţulie preţioasă nu-mi micşorează bucuria descoperirii.

Tipul acela plecat în Indii şi întors ratat, nu mai puţin însă îndrăgostit de viaţă şi pornit pe aventură, celălalt tip de erou care după ce trăeşte exaltat tragedia războiului trece printr'o dramă a inteligenţii pentru ca să înnebunească şi apoi să se sinucidă într'un acces de luciditate şi de scârbă de semeni; motivele de nedumerire şi mirare de viaţă care leagă subteran oamenii în cuprinsul aceluiaş mister şi care se întind ca nişte liane prin toată această viaţă a unei suprafeţe de glob limitată unde se întâlnesc şi mişună prin cine ştie ce capriciu cosmic făpturi încleştate în timiditatea sau singurătatea lor, blestemaţi să caute, să se chinue, să se agite, să uite, ei, bine, toată acea frescă a vieţii interioare lucrată în saloanele, străzile, grădinile Londrei se află într'o simplă cărţulie care zace indiferent prin rafturi de biblioteci sau librării. Sunt în această carte pagini cari se insinuiază în ţesuturile cele mai intime şi mai inaccesibile — chiar de noi înşişi ignorate — ale sufletului. Se zice că nu putem comunica tot ce avem pe suflet pentrucă ar rămâne oricând o parte de taină necomunicabilă. E adevărat. Mrs Dalloway *— întocmai ca „Le livre de Goha le simple", Contrapunctul şi alte romane scumpe nouă — prezentifică realitatea acestei taine şi totodată, luminează în noi tristeţi şi bucurii cari rămân ades înmormântate.*

Nu de mult mi-a fost dat să citesc uluit de atâta prospeţime şi modernism „Princesse de Clèves" al Doamnei de la Fayette care în secolul al XVII-lea scria unul din cele mai surprinzătoare romane din literatura universală. Şi tot recent am luat în mână, cu neîncredere romanul d-nei Papadat Bengescu „Drum ascuns" pentrucă la sfârşitul lecturii să mă încurc în adjective elogioase şi să admir din plin talentul din care s'a închegat acest roman ca o intens şi prelung vibrantă simfonie clasică.

Când citeşti astfel de cărţi, misoghin de-ai fi şi nu poţi decât să cobori steagul orgoliului tău masculin, să admiri nu numai miracolul de graţie, de dragoste, de carne, de pasiune care e femeia ci şi femeia ca miracol de inteligenţă.

Ciudată mi se pare bucuria care izvorăşte din spectacolul suferinţelor, din mărturia celor mai triste experienţe ale noastre. Ciudate mi se par satisfacţiile şi entuziasmul de care suntem năpădiţi după lectura vreunei cărţi ţesută aproape numai din tristeţi, înfrângeri şi elan defunct. Emil Cioran — în a cărui sinceră disperare de viaţă cred şi care în mod gratuit e suspectat de cabotinism (drept e că suferă puţin de aşa ceva) şi de găunoşenie de câţiva literaţi — a scris recent o sumă de articole despre moarte, nebunie, sinucidere. Articole admirabile în care şi găsesc expresia o bună parte din sentimentele cari agită sufletul multor tineri de azi. Ce importanţă are însă asta? Simţi desigur o satisfacţie să citeşti un articol pe care ai fi gata să-l semnezi. Cum poate să bucure însă pe cineva că i-a fost dat să citească un articol despre moarte sau sinucidere? Fapt e însă că suntem capabili să actualizăm în noi astfel de curioase satisfacţii. Ciudăţenii.

Arşavir Acterian

Teatrul, artă sătească și propagandă

de ION SARBU

Teatrul este mijlocul cel mai eficace pentru unificarea sufletească a unui neam. S'a spus că unitatea Italiei a făcut-o trupele ambulante de teatru, care au format o conștiință națională, inaintea unității politice.

Teatrul, această manifestare de artă, s'a născut odată cu omul cuvântător și o să moară odată cu umanitatea.

Este cea mai indeaproape manifestare artistică a omului. Totdeauna se va găsi o scândură pe care să se urce unul, care are darul dela Dumnezeu de a arăta semenilor săi tragicul și comicul faptelor lor.

Teatrul, problema aceasta, ar trebui să preocupe pe cei ce dau directive la cultura maselor, cum preocupă pe politicieni problema votului... cum ar trebui să preocupe pe edili, canalizările, pavajul, circulația, etc. pe sociologi, mișcarea populației.

Un popor se oglindește prin teatrul lui.

Bernard Schaw, in prefața piesei sale „Om și supra om" zice că teatrul lui este o „comedie și o filozofie".

Faptele omenești nu sunt numai inregistrări seci de intâmplări, de descoperiri, din insușiri, de isprăvi ale inaintașilor, ci, aceste fapte sunt motive pentru comentare, pentru critică, pentru slăvire, pentru infrumusețarea lor, și ca să se poată păstra aceste toate in forme cât mai estetice, omul, a recurs la frumusețea formelor, frumusețea graiului, la cântec, la simetria și imbierea de linii și de planuri... in sfârșit la artă.

Arta scrisului — versul, ritmul, rima, — melodia, armonia, dansul, elocința, atitudinea, gestul, mimatul, nu sunt lucruri artificiale, sunt trebuințe umane, și din aceste manifestări de artă, nici una nu este mai umană ca teatrul, pentrucă e insuși iluzia vieții.

Arta teatrală interpretează viața.

Poporul insuși ia parte la spectacol ca actor. Spectatorul joacă cu actorul. Actorul il simte aproape de el când el râde și plânge de propriile slăbiciuni, il fură pe popor iluzia de adevăr redat frumos. De aceia teatrul este, prin insăși felul lui de manifestare, cel mai eficace mijloc de propagandă culturală.

Orice conferențiere, orice intenție de biciuire, orice ironie, orice adevăr științific, nu poate fi mai bine servit maselor, decât dramatizate.

Apoi in ținuturile industriale și in apropiere de orașe sufletul curat al țăranului s'a pervertit... El a imprumutat dela orășeanul mediocru, cu care a venit in atingere, numai ce are el mai rău. Cântece suburbane, de proastă inspirație... plăci de gramofon cu tot ce se poate manifesta mahalaua mai ignobil (așa zisele cântece de pușcărie și cele fără perdea).

Poezia populară, altădată cântată in toată frumusețea ei, astăzi degenerează in caricatură... Sufletul acestor țărani muncitori s'a trivializat... s'a vulgarizat.

Acestea ar fi parte din motivele cari indrituesc o activitate teatrală la sate și in centrele muncitorești.

Cum s'ar putea realiza?

Trupa, in lipsă de mijloace bănești, se formează din flăcăii, fetele, băețașii și femeiele mai răsăriți din sat.

Repertoriul bine intocmit, și bine studiat.

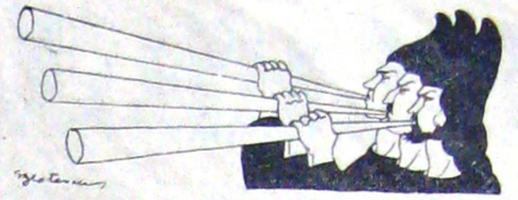
In cazul când se vor găsi mijloace bănești, s'ar forma o trupă de actori cu tragere de inimă pentru viața sătească, o trupă de idealiști, care vor da spectacole de artă vara, in plin aer, in ceardacul casei unui gospodar din sat... Cerdacul iluminat electric de un grup electrogen atașat la autobuzul care face transportul trupei și recuzitelor. (Acest grup electrogen alimentează mai multe faruri, cari cu mijloace elementare transformă in noapte, o casă oarecare, intr'o feerie).

Un plan de lucru in amănunt se va depune la timp.

Iarna, in centrele mai de seamă, in sălile de festivități ale caselor de citire, băncilor populare și școlilor primare, cu flăcăi mai răsăriți și fetele din sat.

Dar toate acestea au nevoe de-o ințelegere și un sprijin! Adică de o inimă românească și de o conducere națională.

ION SARBU
Societar Teatrul Național

CHEMARE

Primim din partea „Asociației generale a licențiaților universitari din România următoarea **CHEMARE**:

COLEGI,

Suntem 6000 de tineri luminați. Am invățat 15 ani, cheltiund agonisita părinților și energia adolescenței noastre, pentruca, la sfârșitul drumului atâtor greutăți, să ni se deschidă deșertul fără margini al mizeriei. Și rândurile ni se ingroașe pe fiecare an cu o regularitate care trebue să inspăimânte: in timp ce decesurile și pensionările de slujbași cresc in progresie aritmetică, numărul titraților universitari crește in progresie geometrică.

Vrem să muncim in locurile pentru care am fost pregătiți. Avem cu toții unde munci. „Fapta", gazeta noastră, arată.

Veniți la congresul cel mai trist al tinerimii luminate și ofilite de suferințe — dela 8, 9 și 10 Septembrie — in București.

Veniți, cei care mâncați numai pâine din două 'n două zile; veniți, cei ce schimbați din an in an cămașa și-o aruncați de ruptă 'n gunoi: veniți cei ce dormiți prin gări, grădini publice, pivnițe și grajduri.

Veniți, adunați-vă puterile, cereți și impuneți, in numele vieții, românismului și dreptății: protecția muncii naționale, un slujbaș și-o slujbă și o aspră selecționare in intreg invățământul românesc. Căci pierim sub invazia streinilor; in mijlocul banchetului permanent al celor cu sute de mii de lei lunar și cei care ne urmează vor indura cu atât mai mult.

STUDENTI,

Mâine veți fi ca noi. Ispășim cu toții păcatele legiuitorilor de până acum ai invățământului românesc.

Veniți și voi la congresul nostru, ca să vedeți ce vă așteaptă, după clipele visurilor, in afara zidurilor Universității.

PARINȚI ȘI CETAȚENI,

La capătul trudei voastre și după munca ce am depus, așteptați să vă fim sprijin al bătrânețelor. Guvernanții noștri ne trimit iarăși la voi acasă ca pe o pacoste, să vă drămuim pâinea mesii.

Ne e rușine, dar vă chemăm la congresul durerii odraslelor și nădejdilor voastre. Nu vrem să plângeți.

Fiindcă vom spune tuturor că nu vom muri și dacă vom muri, nu vom muri singuri.

COMITETUL CENTRAL

Pentru Cruce

Coșequenți acțiunei noastre de a se depune o cruce la mormântul eroului necunoscut din Parcul Carol și față de comunicatul I. P. S. Patriarhul că toate planurile au fost intocmite și aprobate de M. S. Regele Carol II și de guvern, așteptându-se fondurile necesare, facem un călduros apel către toți cititorii și prietenii noștri pentruca să contribue cu obolul lor oricât de modest pentruca crucea profanată la 24 Ianuarie 1933 pentru care un preot a fost maltratat iar odăjdiile depe el rupte și pentru care tineretul a vărsat sângele să fie așezată neintârziat la mormântul ostașului fără cruce.

In special studențimea legionară care a luat inițiativa depunerii crucii și care a suferit loviri, arestări și insulte pentru credință are indatorirea de a face o propagandă cât mai intensă pentru strângerea sumei necesare pentru ca să nu se mai poată tergiversa realizarea nobilei ei inițiative.

Sumele se vor trimite, colectiv sau individual pe adresa revistei noastre, unde vor fi publicate ți ținute la dispoziția I. P. S. Patriarhul României pentru construirea crucei.

Până acum au subscris:

1. Axa lei 1000
2. Preotul N. T. Georgescu (Edineți) 1000
3. Nicolae Mihăilescu 500
4. Un colonel 300
5. Colecta in biserica din comuna Valea Nicovani-Prahova 206
6. Preotul Const. Iliescu (R.-Sărat) 100
7. Vasile Cazana 100
8. Eliza Grigoriu 100
9. Ana și Eugen Chirovici 100
10. Victoria și Dumitru Marosin 100
11. Alexandrina Ionescu 100
12. Colectă in biserica „Sf. Anton-C.-Veche". 763

Total lei 4369

N. CREVEDIA: Bacalaureatul lui Puiu

(Editura «CUGETAREA»)

de MIHAIL BAEȘOIU

Apărut la sfârșit de sezon literar, volumul d-lui **N. Crevedia**, obține totuși un succes cert de librărie.

„Bacalaureatul lui Puiu", leagă in coperta lui Dem, zece nuvele, cea dintâiu dând titlul volumului.

Vom menționa „Bacalaureatul lui Puiu" și, penultima „Dragoste veche", pentru că acestea două, poartă in ele caracteristica posibilităților mari ale autorului.

Fără să convenim la o identitate, intr'o diagramă a scrisului nostru de după războiu, filonul d-lui Crevedia este trasat paralel cu al d-lor Brăescu și Damian Stănoiu, toți trei cu rădăcini in satira lui Caragiale.

Ceeace face insă pe d. Crevedia să-l sară pe cei doi convietuitori ai d-sale, depășindu-i, sunt mijloacele proprii, imbinarea admirabilă a umorului de cea mai bună calitate, cu usturimile, ca ale unei pleasne de bicĭușcă, de fină satiră.

In „Bacalaureatul lui Puiu", găsim elevul tip al vremurilor noastre. Tras de urechi din fiecare clasă a liceului, il avem in fața unei grele incercări din viața lui: bacalaureatul.

Prepara ivele pentru bătălia cea mare și victoria finală, formează anecdota nuvelei.

Pentru d. Crevedia faptul divers al povestirii, este numai prilej de observații și analiză. In cele zece nuvele care inchee volumul, faptul povestit rămâne pe un plan secundar, fără ca finalitatea satirică să fie neglijată, din contră, apare puternic reliefată tocmai din cauza acestei lipse de interes pentru anecdotă.

Contrastul care formează elementul satiric, la d. Crevedia este interior, producându-se in jocul resorturilor intime ale eroilor.

Fiecare din membrii familiei Blejeanu au o mentalitate specifică și dacă sforțările lor converg către același scop: bacalaureatul lui Puiu, drumul sufletesc pe care-l parcurg către acest final este deosebit și reliefat cu abilitate și umor de autor, dă eroilor savoare și viabilitate.

Din cele 84 de pagini ale nuvelei, nimic nu s'ar fi putut lăsa afară, precum nici un rând nu s'ar mai fi putut adăoga. D. Crevedia are intuiția proporției. Credem că numai cu o frază adăogată sau ștearsă, Neacșu n'ar mai fi existat. Și e de relevat aceasta, pentrucă in Neacșu bănuim pe autor, circumstanță care s'ar fi putut face să-și exagereze personagiu.

Această calitate de a ști să păstreze proporția rezidă in o alta aceia a obiectivității.

Tecnica satirii d-lui Crevedia este ca și la Caragiale, de ordin dramatic. Descripția e — credem — vroit neglijată.

Pentrucă d. Crevedia dă dovada unor mari posibilități epice.

Este celace ne-a făcut să desprindem din cele zece nuvele ale volumului, numai două pe care le numeam caracteristice.

„Dragoste veche", pentru noi, relevă o altă fațetă a scrisului d-lui Crevedia.

Dacă pentru burghezime și protipendada orașului, erotismul s'a subtilizat mincinos pe un plan, zicese, mai inalt, pentru locuitorii satului, dragostea a rămas: despuiată și dură, adevărată și sălbatică.

Lirismul poeziei pe care orașul l'a intelectualizat, acolo este condensat in scânteea de cremene a impreunării trupurilor.

Este o voluptate — pe care o poartă in toate fibrele numai pisica in jocul ei cu șoarecile — această prelungire, cât mai mult, a faptei.

Sunt momente de infiorare ca inaintea săvârșirei unei taine, fie ea de esență dumnezeească sau drăcească, cu poezia ei frumoasă și crudă.

Și incolăcirile de ederă a trupurilor ce se caută și se depărtează vroit, deslănțue in adâncul inșilor sentimente nebănuite.

In literatura noastră, țăranul a fost tipizat: când moliciune cu cojoc și căciulă, când supraom.

Niciodată insă om cu adevărat.

D. Crevedia in „Dragoste veche" rupe tradiția. Este darul d-sale de atent observator, care, speculat pe acest tărâm, va da roade nebănuite.

Spațiul nu ne permite să cităm multe pasagii, pentru a exemplifica afirmația noastră.

D. Crevedia are posibilitatea de mănuire a epicului care ne face să credem intr'un viitor și apropiat romancier.

„Dragoste veche", este drumul pe care d-sa trebue să-l urmeze.

PAGINA EXTERNĂ

de MIHAIL POLIHRONIADE

Mediația Ducelui

Mussolini

Intrevederea dela Riccione între d-nii Mussolini și Dollfuz a întreținut, în tot decursul celei de a doua jumătate a lunei August, o stare de fierbere atât în lumea politică și diplomatică europeană cât și în presa mondială.

Ce au discutat și la ce concluziuni au ajuns conducătorii Italiei și Austriei nimeni nu știe precis.

Două lucruri sunt însă evidente: primo Italia înțelege să aibă singură cuvânt hotărîtor la Viena și în fapt îl are; secundo, Ducele a încercat o mediațiune între Germania și Austria.

Dela început trebue să arătăm că noua inițiativă a Ducelui a provocat o nemulțumire evidentă în cercurile conducătoare franco-britanice, nemulțumire care a transpirat în presele respective.

Presa britanică mai ales, a accentuat categoric că Ducele singur nu trebue lăsat să rezolve problema austriacă, această problemă fiind de interes general și deci căzând în sferă de preocupări ale Ligei Națiunilor.

In realitate covârșitoarea influență pe care d. Mussolini a dobândit-o la Viena supără atât Parisul — care nu îndrăznește să-și manifeste supărarea de teamă de a strica mult trâmbițata apropiere franco-italiană, cât și Londra care mârâe fățiș.

Ce a determinat mediațiunea italiană în conflictul austro-german?

In primul rând slăbirea poziției cancelarului Dollfus. Situația guvernului austriac devine din ce în ce mai grea. Curentul național-socialist e în creștere continuă. Faptul e dovedit prin zilnicele descoperiri de partizani național-socialiști în armată, în administrație, în poliție și prin preocuparea vizibilă a tuturor marilor puteri ostile Anschlussului. Pe de altă parte ofensiva germană împotriva guvernului Dollfus se întărește. Berlinul rămânând surd față de amenințările Londrei și Parisului.

Realizmul Ducelui nu putea rămâne indiferent față de această situație. De aci mediațiunea sa care încerca să împiedice orice bruscare din partea Berlinului, să ducă la o destindere — chiar momentană — între Austria și Germania, să dovedească din nou excelența metodei directe mussoliniene.

Ce putea însă oferi Ducele ca să mulțumească și pe d. Dollfus și pe d. Hitler?

Primul nu era greu de mulțumit. Minusculul cancelar austriac are o situație atât de dificilă încât trebue să accepte protecția Ducelui în orice condițiuni.

Față de Berlin propunerile d-lui Mussolini par a fi fost: condominium economico politic în Europa centrală, care ar urma să fie împărțită între Germania și Italia. Bine înțeles Europa Centrală mărginită la Austria și Ungaria.

Toată combinația este până acum destul de obscură și rezultatele ei nu se cunosc.

Pare totuși că Berlinul ar fi primit cu bună-voință sugestia Ducelui și că subtila „combinazione" imaginată la Riccione ar avea deci șanse de înfăptuire.

Rămâne de văzut însă dacă și această combinație poate împiedica mersul firesc al lucrurilor, adică Anschlussul de facto prin triumful național-socialismului în Austria.

Congresul Internaționalei a II-a

Epavele social-democrației internaționale s'au adunat acum câteva zile la Paris să-și oblojească rănile și să plângă pe ruinele gloriei trecute.

Rând pe rând social-democrația a suferit dezastre în Italia, în Anglia, în Germania pentru ca de curând însăși partidul de sub obediența d-lui Léon Blum să-și vadă începutul sfârșitului.

Inainte de a trece la congresul Internaționalei a II-a să ne ocupăm pe scurt de frământările din partidul socialist de care — din lipsă de spațiu — nu ne-am putut ocupa în numărul trecut.

Congresul partidului socialist francez care a avut loc în cursul lunei Iulie tot la Paris, a fost una din manifestările cele mai interesante ale politicei franceze din ultimii ani.

Se știe că un violent conflict izbucnise în partidul — odinioară atât de disciplinat — al d-lui Léon Blum între participaționiști și antiparticipaționiști sau pe românește între partizanii unei colaborări parlamentare și eventual la guvern cu grupările stângei burgheze — în speță radical-socialiștii d-lui Daladier — și adversarii acestei colaborări.

Cu ocazia votării bugetului armatei partidul se rupsese în două și împotriva tradiției socialiste o mare parte din deputații socialiști votaseră acest buget.

Evident conflictul luase mari proporții, dar totuși părea că se mărginește la o problemă de tactică. Ori iată că congresul din Iulie dovedește că există și o fundamentală deosebire de concepții. In adevăr reprezentanții răzvrătiților, d-nii Adrien Marquet, Montagnon și Marcel Déat — acesta din urmă pare-se cel mai mare orator socialist dela Jaurès încoace — au produs o adevărată revoluție atunci când au cerut, în plin congres socialist, recunoașterea primatului realității naționale și a necesității statului tare.

Așa dar principiile de bază ale tuturor mișcărilor revoluționar naționale sunt categoric afișate în partidul socialist francez.

Faptul e cât se poate de semnificativ. El dovedește că o Europă nouă e în curs de formație și că pretutindeni forțele lumii noui se afirmă și se închează!

In această atmosferă de panică, după dezastrul din Germania, după congresul socialist francez care a văzut născând în sânul său... național-socialismul, congresul Internaționalei a II-a nu putea fi decât un congres de neputincioși.

Și așa a și fost!

Dezbaterile lungi și plictisitoare s'au sfârșit cu o moțiune stereotipă, apelul adresat muncitorimei de a sdrobi fascismele (acelaș apel se repetă de unsprezece ani și totuși n'a stânjenit magnificul esor al fascismului italian) și afirmarea credinței în democrație.

Congresul Internaționalei a II-a a dovedit așa dar încă odată incapacitatea conducătorilor social-democrației europene de a se orienta în lumea noilor realități. Mentalitatea antebelică îi domină și le paralizează toate veleitățile de acțiune.

Să mai crezi astăzi în democrație și să mai discuți la nesfârșit — după catastrofa din 1914 — modalitatea împiedecărei războiului prin declanșarea grevei generale este o dovadă peremtorie de neseriozitate.

Singur d. Léon Blum a avut o ieșire susceptibilă de consecințe politice practice, atunci când a preconizat apropierea celor două Internaționale, împăcarea fraților inamici: socialismul și comunismul.

In actuala situație lucrul nu pare a fi cu desăvârșire exclus.

Am arătat tendințele conservatoare ale politicei externe staliniste, reculul complect din politica internă precum și încercările de regrupare ale forțelor comuniste.

Date fiind și dispozițiile Internaționalei socialiste o împăcare, sub o formă sau alta, dintre cele două organizații egal de marxiste și egal de semitizate nu pare — repet — imposibilă.

E de văzut însă dacă împăcarea social-democrației cu comunismul poate da altceva decât un confuzionism și mai puțin capabil să reziste viguroasei ofensive naționaliste decât Internaționalele separate și inamice.

In orice caz este probabil că vom avea de înregistrat o amorțire a luptei dintre comunism și social-democrație, luptă care a contribuit la desfășurarea revoluțiilor naționale în Europa Occidentală.

Ce se petrece în Rusia

In unul din articolele publicate în pagina externă din numărul trecut al „Axei", ne ocupasem de politica externă sovietică devenită o politică de apărare a tratatelor, o politica externă conservatoare.

Explicam această răsturnare a politicii externe sovietice printr'o serie de considerente de ordin internațional, dar arătam că nu trebuiesc desconsiderate nici motivele de ordin intern.

In adevăr situația politică internă a dictaturii staliniene a devenit foarte gravă. Ultimul an, departe de a duce la o consolidare a regimului și de a desăvârși industrializarea Rusiei a însemnat un regres atât din punct de vedere tehnico-economic, cât și din punct de vedere politic.

Oricât ar părea de paradoxal, criza capitalismului a avut efecte serioase în Rusia comunistă.

Reducerea consumului, politica de contingentări, de restricțiuni vamale și valutare a stânjenit considerabil exportul sovietic. Pe de altă parte incertitudinea pieței financiare internaționale a împiedicat fluxul de capitaluri — sub formă de credite — spre Rusia. De aci o gravă penurie a tezaurului sovietic incapabil de a-și procura devizele necesare spre a-și onora scadențele și a obține deci noui credite pentru continuarea industrializării. Prin urmare statul comunist trece exact prin aceleași greutăți financiare prin care trec toate statele capitaliste. Consecința practică este că planul de industrializare nu mai poate fi continuat în ritmul și cu amploarea din epoca cincinală.

Dar nodul întregei complicații din politica internă sovietică stă în raporturile dintre guvern și țărănime.

Politica de colectivizare a gospodăriilor țărănești a dus la un antagonism atât de încordat între țărănime și guvern încât o retragere precipitată a fost necesară.

Economicește Rusia a ajuns datorită acestei politici, pe pragul foametei.

Țăranii au sabotat planul de însămânțare, au distrus o parte din recoltă, au ucis vitele. Față de aceste tendințe toată teroarea dezlănțuită de aparatul de stat a fost inutilă.

Este un fapt care trebue să ne dea de gândit tuturor și care personal ne face să ne revizuim unele convingeri.

O politică care vine în contradicție fățișă nu numai cu interesele, dar și cu aspirațiile masselor țărănești, este menită — dacă se exercită pe termen lung — să eșueze.

Așa s'a petrecut și în Rusia!

Starea de nemulțumire a țărănimei este atât de gravă încât orice mișcare centrifugală — vezi Ucraina — și antibolșevică a devenit posibilă.

Lucrul se confirmă nu numai prin politica externă sovietică devenită conservatoare, ci și prin ultimele întorsături din partidul comunist.

Față de greutatea situației Stalin pare a fi socotit necesară o regrupare a forțelor comuniste și o împăcare cu elementele opoziționiste.

Din cercurile comuniste ne-a parvenit știrea unei reintegrări al lui Racovschi în partid. Deasemenea se cunoaște svonul insistent al unei împăcări dintre Stalin și Trotzky.

Deși socotim că atât pe plan teoretic — socialismul național opus revoluției permanente — cât și pe plan personal — pericolul permanent pe care l-ar reprezenta Trotzky revenit în Rusia pentru Stalin, — împăcarea nu este posibilă, totuși insistența svonului e semnificativă.

In orice caz dela Nep încoace, regimul comunist n'a mai trecut prin momente mai grele ca cele de astăzi.

STALIN

Experiența americană

Evenimentele care se petrec, începând din luna Martie, în Statele-Unite merită să fie urmărite cu deosebită atențiune.

Președenția d-lui Roosevelt nu se anunța ca trebuind să iasă din normal. Se credea că noul președinte, poate cu mai multă înțelepciune și mai mult noroc decât d. Hoover, va căuta să facă față situației prin mijloacele clasice.

Dar fie că ne-am înșelat noi asupra d-lui Roosevelt, fie că împrejurările au fost mai tari decât voința și putința oamenilor — probabil și una și alta — noul președinte s'a lansat într'o serie de experiențe care mai de care mai interesante.

Prima fază a experiențelor a fost strict monetară.

Renunțând la etalonul aur și provocând prin aceasta, o devalorizare a dolarului, d. Roosevelt aștepta o generalizare a politicii de devalorizare monetară și spera că urcarea artificială a prețurilor va duce la o reluare a producției, la o diminuare a șomajului, la o sporire a consumației și în ultimă analiză la ieșirea din criză.

Speranțele d-lui Roosevelt nu s'au realizat în întregime.

La Londra țările credincioase etalonului aur au refuzat să-l urmeze iar în Statele-Unite repriza scontată nu s'a produs încă.

Mult mai interesantă însă este a doua fază a experienței americane.

Conducătorul Statelor-Unite și-a dat seama că paliativele monetare nu pot duce la rezultatul dorit și că singură o curagioasă intervenție a statului în domeniul economic și social, o strictă reglementare și dirijare a procesului economic în cadrul națiunei poate duce la reintronarea prosperității.

In această convingere stă originea celebrului Industrial Recovery. Act care a instaurat brutal și categoric, în țara anarhismului capitalist pur, controlul statului asupra tuturor întreprinderilor industriale.

Tot deodată s'a desenat și planul definitiv al președintelui Roosevelt: o sporire a puterii de cumpărare a masselor prin mărirea și unificarea salariilor și micșorarea orelor de muncă și o încercare de a reduce vertiginos șomajul.

Cum?

Prin mari lucrări publice (reîmpăduriri) prin reducerea orelor de muncă, ceeace presupune sporirea numărului lucrătorilor și prin forțarea tuturor întreprinderilor de a angaja muncitori chiar peste nevoile lor.

In linii mari o politică de opresare a patronatului și de netă favorizare a masselor.

După cum era și firesc o asemenea politică a întâmpinat — cu toată formidabila propagandă, cu toată speranța ieșirei

(Urmare în pag. 8-a)

Șomajul scade vertiginos în Germania

HITLER

Guvernul de restaurare națională, venit la cârma Reichului pe urma revoluției naționale care a triumfat la sfârșitul lui Ianuarie, își face simțită activitatea binefăcătoare.

După câteva luni de guvernare numai, roadele sunt imense și au întrecut orice așteptare.

Cititorii noștrii au fost ținuți până acum la curent cu vertiginosul ritm urmat în consolidarea politică a regimului. Astăzi vom arăta că și ritmul realizărilor a fost — până acum — tot atât de vertiginos.

Se știe că una din cauzele principale ale dezechilibrului social și politic al Germaniei este șomajul care a luat proporții catastrofale.

Guvernele care au precedat pe cel național-socialist își încrucișau neputincioase brațele față de această gravă problemă socială și economică.

Nimeni și nimic nu părea că va putea zăgăzui creșterea șomajului. Toată lumea democrată și marxistă așteaptă pentruca să dea pâine milioanelor de șomeri, miracolul unei redresări mondiale.

Ori iată că guvernul Hitler e pe cale să rezolve problema șomajului, cu toată conjunctura mondială defavorabilă, bizuindu-se exclusiv pe forțele națiunei germane.

Dela venirea la putere a național-socialiștilor și până astăzi șomajul a scăzut cu 1.546.000 de unități.

Redăm aci scăderea lunară a numărului șomerilor din Ianuarie 1933 până în August 1933.

Inuarie 6.014.000 șomeri.
Februarie 6.001.000 șomeri.
Martie 5.599.000 șomeri.
Aprilie 5.331.000 șomeri.
Mai 5.039.000 șomeri.
Iunie 4.850.000 șomeri.
15 Iulie 4.828.000 șomeri.
31 Iulie 4.468.000 șomeri.

Lună cu lună șomajul a dat îndărăt cu o regularitate demnă de admirat.

Rezultatele revoluției naționale în domeniul social nu mai pot fi așadar contestate de nimeni.

STERILIZAREA

de Ing. V. IONESCU

De decenii în discuția hygieniștilor sociali, combătută de umanitarismul rău plasat, „sterilizarea" părea condamnată să rămână teorie. Astăzi e trecută în practica vieții sociale germane, sancționată fiind prin lege.

Guvernul de înfăptuire, sub stindardul „rasismului", nu putea întârzia transpunerea în fapt a principiilor, în numele cărora a dus lupta de opoziție.

Inobilarea fizică a rasei, având drept consecință ridicarea capacităților intelectuale și deci morale ale națiunei în plin elan de afirmare, e pe cale de înfăptuire.

Germania nouă vrea un popor sănătos.

Institute de îmbunătățirea rasei, au fost create.

„Pedigriul" fie-cărui cetățean, în câțiva ani va fi realitate.

Bolnavii, anormalii intelectualicește sau fizicește, declarați incurabili, nu vor mai avea dreptul de a procreea. Printr'o mică operație se va împiedica „efectul" actului sexual.

Cercetarea biologică a criminalilor a început. Douăzeci de mii de cazuri își au până acum fișele respective, stabilite de un institut funcționând la München. Alte institute identice sunt în organizare pe tot cuprinsul Germaniei.

Funcționarea repede și eficace, e asigurată prin bună-voința ce domnește în toate păturile sociale, secondată fiind de ajutorul înțelegător al autorităților.

Institutul în funcțiune, ca și cele de curând înființate nu se vor mulțumi (ca până acum) cu stabilirea infirmităților individuale; ele vor alcătui tablouri personale pentru fiecare infractor, completându-le cu toate datele ce se vor putea culege asupra părinților, strămoșilor și eventualei descendențe.

Pentru fiecare caz în parte trebuește completat un chestionar, cuprinzând 200 întrebări, întărite cu cel puțin 25 de martorii.

La operația sterilizărei se va purcede numai după ce totul a fost bine stabilit, preîntâmpinând pe cât omenește posibil „erorile judiciare".

In fața muncei titanice — de ani de zile — ce va necesita clasarea individuală a unei populații, ce a trecut de 60 milioane, s'au stabilit gradațiuni în mersul cercetărilor. S'a început cu criminalii, va urma tineretul școlar, spre a ajunge la persoanele mature, începându-se cu bolnavii cunoscuți.

Prin noua reglementare, biologia criminală a devenit o parte din hygiena de rasă.

Faptelor succint expuse, ar trebui acordată toată atențiunea! Ce va însemna peste câteva generații o Germanie, în care calitățile superioare înăscute și care de veacuri fac mândria și puterea ei, vor fi ridicate la pătrat sau cub prin selecționare științifică, oricine își poate imagina.

In fața acestei națiuni, reînoite prin sănătate și vigoare, ce va putea opune o Europă degenerată.

Umanitarismul rău înțeles și, mai rău plasat, e cea mai mare crimă în contra intereselor superioare ale fiecărei națiuni. Să ne ferim de el!

Categoric: nimic nu va putea rezista supremației în Europa și poate în lume a unui popor selecționat în indivizii săi, ridicați în parte la rangul supra-omului Nietzschean.

O reacțiune târzie în această direcțiune va da Germaniei pasul înainte, greu de recuperat, spre a mai putea echilibra vre-odată diferențele de forțe ce există astăzi între națiuni.

Nesperând încă o înțelegere din partea celor ce ar trebui să reacționeze în fața pericolului, așteptăm cel puțin o discuție științifică a faptelor expuse.

De altfel mișcarea naționalistă ar fi singura care, înțelegând interesele superioare de stat și rasă, va putea interveni și aci cu eficacitate.

Morala Cuzistă

Trista comemorare a morții marelui Paulescu ne-a adus în amintire iarăș figura blândă și personalitatea pregnantă a ilustrului savant care după o fericită caracterizare „a trăit ca un martir și a murit ca un sfint".

Pietatea cu care cultivă memoria lui Paulescu, devenită pentru mulți un cult, Profesorul Nichifor Crainic și credinciosul lui discipol D-rul V. Trifu, e impresionantă.

Din lungul șir de nedreptăți și jigniri pe care le-a îndurat cu o mândră resemnare Profesorul Paulescu, D-rul Trifu, evidențiază cu această ocazie chiar prin „Apărarea națională" încă una, nelipsită de semnificație:

„Cât timp a trăit printre noi Prof. Paulescu, nici societății românești, nici chiar unora din așa zișii admiratori ai săi, nu le plăcea să aducă vorba despre dânsul fiindcă: „mon cher, Paulescu e din alte vremuri, el ne vrea pe toți sfinți și asta nu se poate"."

Dar dacă a fost așa de incomod în viață la comemorarea a doi ani dela moartea lui, am auzit pe d. Prof. A. C. Cuza, decretându-l pe Paulescu: „Ca luptător politic — o mândrie a L. A. N. C."

Numai că pentru această „mândrie a L. A. N. C."-ului nu s'a găsit niciodată vr'un loc în parlament, punându-i-se totdeauna candidatura de sacrificiu după anumiți „robi", deveniți matadori ai parlamentarismului cuzist.

Câtă dreptate a avut bunul Paulescu lăsând să i se așeze la căpătâi divinele cuvinte pe care adânc jignit și el le-a murmurat adesea:

„iartă-le lor Doamne că nu știu ce fac".

Revista Presei

(Continuare din pag. II-a)

Această structură politică o au organizațiile ce se situează în afară de democrație, ce neagă concepția unei conduceri numerice a societății.

Democrația rezumă politica, normele de conducere ale unui stat la o corectă aritmetică a actualității, negând concepția istorcă a Statului, desfășurarea în timp a unei afirmări de viață națională, democrația socotită verdictul urnelor electorale drept îndreptar al destinelor unei societăți. Proporția numerică ține loc de cugetare politică adică disciplină a trecutului, cunoașterea exactă a prezentului și viziunea clară a viitorului.

De aici atmosfera monotonă a vieței democratice unde nici o voință nu străbate ca o provocare, ordinea numerică a conducerii politice a Statului.

De aici acea fizionomie pacinică a partidelor democratice, mai bătăioase verbal în timpul propagandei electorale când se înfierbântă și desfășoară agitația supralicitatorilor de făgăduelí.

. . . .

Inpotriva acestei concepții aritmetice a Statulu se ridică vijelioasă concepția istorică a Statului. Individul se desăvârșeste în afirmarea comunității naționale dn cari face parte, de aceia unde vidul numai este voința lui numai are nici un preț.

. . . .

Iată originea uniformelor ce nu însemnează numai o costumare pitorească și fantezistă pentru un carnaval politic, ci concluzia practică a unei concepții politice.

Cei care înbracă o uniformă înseamnă că se pun în afara statului democrat și neted înpotriva lui, ca sfărâmându-l să pună în loc Statul afirmărilor naționale, substituind Statul aritmetic prin Statul istoric.

Ce rost au atunci uniformele partidelor democratice?

Imitație ce mărturisește o înfrângere prin trecerea inițiativelor sociale la extreme. In 1921 Giolitti, șeful liberalismului italian, a organizat cămășile „Kaki" ale tineretului legalității democratice spre a le opune cămășlor negre ale revoluției fasciste.

Succesul a fost de un desăvârșit ridicol. Domnul Șeicaru își încheie articolul cu următoarea și judicioasa afrimație: „Cămășile albe înseamnă o imitație ce mărturisește implicit superioritatea dinamică a extremismului".

Am reprodus acest articol aproape în întregime întru cât atitudinile și observațiile cuprinse în el, le subscriem integral. Făcat numai că domnul Șeicaru asvârle cu viața de toate zilele, convingerile iscălite teoretic în ziarul d-sale, și cartelează pentru un biet loc de deputat cu reprezentantul ultimei forme de desfrâu electoralo-democrat doctor Lupu.

Victoria va aparține înintegral tineretului aliniat ostășește spre luptă sau muncă și investmântat în cămăși de uniformă.

In Italia primele cămăși, cele negre au învins; pe toți aceia, cari recunoscându-și slăbiciunea încercau să le imite. In România, primele cămăși cari au apărut, cele verzi, ale legionarilor „Gărzii de Fier", vor învinge pe toate celelalte imitații servile.

INTERIM

Banii Skodei

de M. CERNEA

Procesul Skoda care a fiert opinia publică în plin August, a fost un proces sui generis. Obiectul lui suna: rupere de sigilii și deținere de acte secrete cari privesc înarmarea țării, — în timp ce fondul lui era cu totul altul; inculpatul era Seletzki pe când adevărații vinovați n'au apărut decât în parte ca martori; cel care a acuzat, tot între martori i s'a dat un loc.

In fond acest proces este o formă mai acerbă a cunoscutei dispute dintre partidul liberal — așa cum se mai prezintă — și partidul național-țărănist — așa cum a ajuns.

Odată cu moartea lui Ionel Brătianu, rămânea partidului liberal forța bănească. Atunci obiectivul național-țărăniștilor a fost să înfrângă această forță atât în depozitele ei, în băncile liberale, cât și în sursele ei, marile întreprinderi liberale. Planul de luptă al partidului naț.-țărănist s'a desfășurat așa dar pe două câmpuri: printr'o lege a conversiunii care să împiedice reintrarea banilor în mâinile liberale, rămânând în folosul votanților național-țărăniști; printr'un boicot sistematic al marilor întreprinderi liberale pentruca să le micșoreze capacitatea de producție.

Oamenii cu simțul realităților politice au înțeles că astăzi, când nu au inimele oamenilor de partea lor, nu se poate face nimic fără bani. Cu bani cumperi și o țară întreagă! Trebuie bani pentru propagandă și deplasare la sate, bani pentru tipărire de manifeste și broșuri, bani pentru cumpărare de vin și voturi la alegeri.

Când aceste două mari categorii de venituri ale partidului N. L. au fost paralizate de ura național-țărăniștilor, liberalii au trebuit să reacționeze. Atunci au pus pe un controlor financiar să răscolească saltarele reprezentantului Soc. Skoda, pe altcineva să apese sigiliile la uși, și în sfârșit alții să facă procesul, care trebuie să fie urmat de retragerea comenzii de armament acestei Societăți.

Că Skoda ar fi dat **comisioane** (sau **sperțuri** în limbajul nostru popular) e dela sine înțeles, ca orice furnizor al Statului politicianist. Altfel n'ar fi putut lucra cu „Românii". Fără greutate s'ar putea admite că sub pulpana lui **Palaelibus** stă pitulată miraculoasa „Casă a Partidului". Poate că acel enigmatic cuvânt **palaelibus** să se traducă în versiunea noastră „orientală" prin: „parale la bus"-unar!

Ce au voit deci liberalii? Să taie această sursă de venituri a național-țărăniștilor și să-și tragă din nou apa la moara lor. Se va vedea că au reușit atunci când viitorul partid politic va retrage comanda Skodei și o va da Societății românești: Ausnit - Malaxa - Wickers!

Iată-l pe Seletzki cum uzând de mijloacele „românești" ca să nu piardă țara noastră dintre clientele Soc. Skodei, a căzut victimă luptelor meschine dintre partidele noastre, — cel cu plutocrația și cel cu pretinsa „democrație integrală" — târând puțin și pe nedrept și onoarea oastei noastre în noroiu.

In procesul acesta a fost condamnată victima, dar va mai fi un proces în care vom condamna și pe vinovați.

M. CERNEA

D-l Argetoianu si-a intrunit partizanii la Breasta.

ZIARELE

Bes'la adulmecând puterea

Eroarea Intelectualilor

(Continuare din pag. I-a)

abstracte. Frumoasa armonie dintre operă, artist și public aparține de mult trecutului.

Iată însă că viața din turnurile de fildeș — după aceste sumare observații — nu mai apare ca un caracter organic, necesar, ci doar ca un adjectiv al unei anumite epoci, ca un fel de modă de durată mai lungă.

Iată eroarea intelectualilor. Și tocmai lipsa lor de autenticitate.

Ideile politice dintr'o anumită epocă au creat o anumită concepție de viață. Sau au ajutat la desăvârșirea ei: Viața izolată, egoistă, goală!

Noile idei izvorâte din adâncul spiritualității creștine încearcă tocmai contrariul: să apropie pe oameni, să-i unească. Prin renunțarea celor cu prea multe daruri, a celor tari. Prin jertfă și iubire. Printr'un îndemn nobil de-a înceta lupta aprigă, meschină, cu scopul unic al bucuriei trupului.

La clădirea acestei lumi artiștii, elita creatoare, ar trebui să fie primii și cei mai harnici lucrători. Atitudinea lor actuală însemnează neînțelegere și egoism. Și tocmai ceeace ei desprețuesc în deosebi: atitudine politică. Dar făcând parte dintr'un sistem vechi, perimat, ce s'a dovedit dezastruos pentru omenire. De ce oare atuncea intelectualii înțelegându-și greșeala nu s'ar cobori din turnurile lor de fildeș și nu și-ar pleca urechea la chemarea lumii noi ce s'a născut? De ce n'ar avea și ei curajul trăirii acestui veac eroic? Dece n'ar avea și ei îndrăzneala și semeția nebună a câtorva?

Atunci și opera lor ar fi adevărată —vie! Și-ar mai fi poate și ceeace întreaga lume așteaptă astăzi: o călăuză!

Ioan Victor Vojen

Răfuieli

Imbecilitate democratică

Suntem obișnuiți cu gafele permanente pe care oficialii noștri democrați ni le servesc copios, aproape zilnic. Și le putem tolera, atâta timp, cât ele nu au drept efect, decât alimentarea unei „pagini vesele" de gazetă.

Dar ca să beneficiezi, de o atât de formidabilă și criminală inconștiență încât, în calitate de reprezentant autorizat al interselor unui stat să servești promt interesele statului cari te onorează cu o vehementă și furioasă adversitate, asta nu ne-am fi putut imagina niciodată.

Puterea noastră de închipuire a fost totuși depășită, de un fapt recent, cu care ocazie, unul dintre cei mai entuziaști servi ai democrației, plătit pentru acest servilism cu un post de sub-secretar de stat al minorităților, adică un funcționar superior al statului român, face declarații unui ziar budapestan, care declarații, dau drumul în mod admirabil apei, la moara iredentismului maghiar. Subsecretarul nostru, d. Șerban, arăta în acest interview că naționalismul este o formulă învechită, că granițele sunt bariere inutile între popoare, care după cugetătorul dânsului creer, vor dispare cu timpul și că bietul mielușel, poporul maghiar, victima lupului agresiv și naționalist, poporul român nedomesticit destul de fluerul păstoriței democrație, să mai aibă răbdare, până când, previziunea politică a genialului nostru d. Șerban, spiritualizarea granițelor, se va înfăptui. Ne închipuim cu câtă satisfacție, retrogradele ziare naționaliste maghiare, au reprodus gogonatele prostii ale domnului Șerban, cari justifică cea mai călduroasă pledoarie a iredentismului unguresc. Noi, „barbarii naționaliști" nu putem trece cu vederea această trădare oficială a intereselor noastre românești și cerem d-lui Valda-Voevod, un cunoscător, pe cont propriu, al beneficiilor fraternității maghiare, pe vremea când între Ardeal și Ungaria propriu zisă, granițele erau spiritualizate, *debarcarea* imediată a acestui ilustru reprezentant al sfintei prostii democratice.

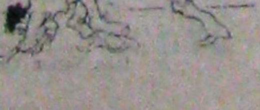
Cazul Barnowsky

Țara noastră n'are destui evrei oploșiți între granițele ei. Oficialitatea socoate că avem nevoe de marfă proaspătă, evrei noui și ahtiați care să sugă ce a mai rămas de supt. Altfel nu se explică nepăsarea autorităților față de invazia evreilor izgoniți din Germania de național-socialismul izbăvitor.

Astfel între alții ne-a sosit d. BARNOWSKY regisor ovrei izgonit din Germania și venit să ne prezinte „arta nouă", evreiască, la București. Bine înțeles, a fost primit regește de jidăniții noștri, iar coreligionarul său, d. Scarlat Froda, — care nu-i nici Scarlat, nici Froda — l-a instalat mare regizor la Teatrul Ventura.

Față de invazia semită e timpul să reacționăm. Dacă autoritățile — cumpărate — rămân nepăsătoare publicul românesc trebue să intervină.

Piesa montată de regisorul evreu proaspăt sosit, trebue primită așa cum se cuvine!

Congrese dubioase

Congresele studențești care s'au perindat dela 1922 și până astăzi au avut toate o atitudine binedefinită față de problema națională.

Toate, dar absolut toate congresele studențești, chiar când nivelul intelectual al conducătorilor lăsa de dorit, au impresionat prin această atitudine hotărît naționalistă și neînfricat antisemită. Această unitate și perseverență manifestată dela 1922 și până azi, menținea problema națională pe primul plan al interesului public, și dovedea judeo-massonilor că tineretul naționalist nu poate cu toate presiunile, insinuările și încercările de captare, fi abătut de la linia dreaptă a credinței lui.

Ori iată că în ultimul timp această tradiție, care constituia mândria mișcării noastre studențești, a început a fi părăsită.

Congresul studenților ardeleni a dat un trist exemplu. Pseudo intelectuali, oportuniști și dubioși au încercat să abată mișcarea studențească dela adevărata ei cale.

Raportul asupra minorităților prezentat la Arad de d. Octavian Neamțu, cunoștința noastră, a avut trista onoare de a fi călduros aprobat și comentat de „Brassoi Lapok". Iar fițuica judeo-masonică „Lupta" a publicat in prima pagină cu litere grase un articol în care saluta cu bucurie congresul studenților ardeleni și-l considera drept manifestarea unei noui orientări a studențimei românești.

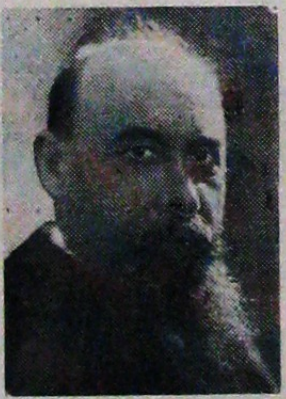
Sunt laude care descalifică și complimente care ucid!

Un congres studențesc românesc a ajuns a fi lăudat de ziarele iredentiste maghiare și de presa judeo-masonică.

E rușinos!

Organizațiile studențești au datoria să se trezească din amorțeală și să împiedice pe viitor asemenea congrese dubioase!

D-l Iorga deraiază

Declarațiile pe care d. profesor Nicolae Iorga, fost președinte de consiliu al României, le-a făcut deunăzi la Cernăuți au inspirat tuturor amicilor și admiratorilor săi serioase îngrijorări. Toți se întreabă dacă nu cumva marele istoric e pe cale să-și piardă mințile. Lucrul pare verosimil pentru oricine citește năstrușnicele declarații ale ilustrului profesor.

In primul rând d. Iorga, mare om politic român, declară că nu cunoaște pe d. Hitler, micul cancelar german deoarece nu i-a citit cartea care „nu intră în sfera sa de preocupări".

Admirați delicioasa modestie a d-lui profesor considerându-se centrul pământului și privind dela înălțimea monumentalei sale personalități pe cancelarul Reichului.

Dar unde d. Iorga deraiază total este când își expune părerile asupra problemei evreești. Pentru d. Iorga nu există problemă evreească și nimeni nu trebue să se atingă de evrei pentrucă orice evreu poate să fi avut... strămoși arieni.

Ințelegem îngrijorarea prietenilor marelui profesor și sfătuim familia îndurerată să-l țină sub strictă pază, pentrucă dacă scapă e în stare să dea noui declarații.

Partidul național-liberal intră în istorie

Marele și gloriosul partid, cel care a făcut dela 1877 până astăzi, toate războaiele neamului acestuia, cel care a fericit pe unii, câștigându-și ura acelor mulți, „istoricul" partid național liberal, ne-a părăsit într'un

mod destul de dureros, aparținând de astăzi înainte, trecutului istoric. Primul cântăreț al prohodului a fost tocmai fiul celui mai strălucit reprezen- și conducător al numitului partid...

Toate strigătele de înoire și program ale junelui Brătianu, nu sunt decât o tristă elegie, cu care se amestecă laolaltă sunetele cântecului de lebădă cu țipetele disperate ale unui naufragiat înspăimântat.

Cât despre cealaltă ramură, simbolul maturității partidului, condusă de cel mai nepolitic om politic din câți a cunoscut trista noastră democrație, d. Jean Duca, nu este momentul a mai încerca să-i evidențiezi agonia. Domnul Iamandi înjură la Iași pe d. Anghelescu. Drept răspuns, d. Anghelescu se bosumflă și refuză să mai discute cu d. Duca, care, prins între ciocan și nicovală, declară că se abține. Și peste interesele mari ale partidului care a fost odată mare, și poate și național-mic, interesele personale, ale pretendenților la șefie, sau la altceva. Chiar în cazul unei fuziuni cu consecința venirei la guvern, vor exista nemulțumiți, cu destulă importanță, care, vor mânca destul de repede și guvernul și partidul.

In această situație, agonia urmată de o moarte sigură, a „istoricului" partid, reprezentantul tip al democrației liberale, constitue începutul prăbușirei unei lumi învechită și plină de păcate.

Dumnezeu s'o ierte.

Supărarea creditorilor

Creditorii oropsitei Românii s'au supărat că am suspendat transferul.

Nu vor să mai stea de vorbă cu noi!

Finanța internațională nu vrea să-și slăbească strânsoarea. Capitaliștii Parisului, ai Londrei și ai New-Yorkului, colegii lui Shylock, nu vor să renunțe la uncia de carne românească.

Trebue să plătim tot! Și ce am primit, și ce n'am primit, și comisioanele, și șperțurile, și ce s'a furat. Tot! Tot! România trebue să-și distrugă statul, să-și sângereze fiii, să-și periciteze existența națională, spre a plăti Harpagonilor internaționalei capitaliste.

Orice conștiință nu românească ci omenească se revoltă.

De aceea jumătatea de măsură a guvernului nu poate fi aprobată.

România trebue să *suspende plata cuponului* și să înceteze de a depune la Banca Națională — la dispoziția finanței internaționale semite — banii smulși din sărăcia fiilor ei.

Creditorilor străini trebue să le spunem răspicat: *„Nu plătim șperțurile și furtișagurile, nu plătim dobânzile cămătărești. Și de ar fi să nu mai stați în vecii vecilor de vorbă cu noi. Nu plătim!*

CRIZĂ?

Iarăși fierbe cazanul satanei!

La apariția revistei se prea poate ca guvernul să fie demisionat.

Țara va avea din nou spectacolul bătăii pentru putere, a îmbulzirei la ușa de din dos a Palatului.

Va veni și d. Duca sperând că poate se va îndura Regele să-l ierte, și d. Anghelescu la braț cu d. George Brătianu veseli și neprihăniți candidați la ospățul guvernărei, va veni și Mareșalul Averescu glorie militară căzută și murdărită în haznaua politică, și sinistra bestie Argetoianu gata la orice, și micul domn Grigoriță Iunian, și poetul pătimirei noastre, și poate că chiar barba d-lui Iorga va fâlfâi profetic pe culoarele Palatului.

Singur d. Maniu nu va veni!

Și după criză vom avea un nou guvern, tot atât de incapabil ca cel de azi. Și apoi noi alegeri în care sute de milioane din visteria goală vor sbura de dragul vorbăriei democrate. Și apoi un nou parlament în care deputații se vor înjura de mamă. Și apoi noui afaceri

Skoda. Și apoi iar mizerie, iar hoții, iar criză, iar îmbulzeală, iar alegeri.

Până când va veni ceasul redeșteptării, până când o voință tânără va mătura și tâlharii, și incapabilii, și paiațele.

Ceasul acelei crize, ceasul crizei supreme a democrației românești îl așteptăm!

Frontul naționalist și „Acțiunea Română"

In acelaș număr al „Acțiunei Române" în care se ocupă de „Axa", d. dr. Trifu se supără pe „Garda Jiului" care s'a arătat rezervată, prin pana d-lui Iuliu Stănescu față de svonurile unirei dintre Liga Apărării Naționale Creștine și Garda de Fier, trâmbițate de cuziști.

D-sa se mândrește că a încercat să realizeze unirea celor două organizații naționaliste, crede că această unire presupune șefia d-lui A. C. Cuza și declară că singure câteva „secături entuziaste" și câțiva siujbași ai statului iudeo-masonizat sunt ostili unirei.

Cu riscul de a supăra din nou pe distinsul medic îi vom spune că subscriem în totul la părerile d-lui Iuliu Stănescu.

Nici un naționalist conștient nu poate fi ostil unirei și nu poate vrăjmăși pe d. Trifu pentrucă a vrut s'o înfăptuiască.

Dar pentru ca unirea să dea roadele așteptate se cer anumite condițiuni.

Fuziunea poate să însemne confuziune sub semnul d-lui A. C. Cuza, care e stimat de toți pentru intransigența sa teoretică, dar care nu poate fi lăudat pentru sterilitatea acțiunei sale politice.

După patruzeci de ani de cuzism, situația evreilor din România e infinit mai bună ca atunci când d. A. C. Cuza și-a început predica antisemită.

O mai peremptorie dovadă de sterilitate politică nu există.

Și la o acțiune congenital lovită de sterilitate nu numai prin insuficiența șefului rămas la preocupări teoretice, ci și prin incapacitatea democrat-parlamentară care domină L. A. N. C.-ul. Garda de fier, organizație de înfăptuire condusă de un om al faptei, nu poate să se înhame.

Să lămurim pe d-l Dr. Trifu

D. dr. Trifu e nelămurit. D-sa se miră că „Axa" prin pana colaboratorului ei Părintele N. Georgescu-Edineți a putut proslăvi memoria d-rului Paulescu și totuși în acelaș număr ataca mentalitatea cuzistă și Liga Apărării Naționale Creștine.

Trebue să mărturisim că nouă nu ni se pare că ne contrazicem.

Noi admirăm pe marele savant, pe naționalistul intransigent, pe antimasonul înverșunat care a fost D-rul Paulescu.

Dar privim cu dispreț o organizație care promovează pe d. Gheorghe Cuza fost fruntaș al lojilor masonice.

Și e rândul nostru să ne mirăm că d. dr. Trifu care a moștenit dela marele Paulescu calitatea de savant și de antimason poate să stea sub conducerea unui om care, pe timpul când Liga Apărării Naționale Creștine ducea o furioasă campanie antimasonică, îmbrăca în fiecare seară șorțulețul masonic și se așeza cu mândrie sub mistria masonică.

Nădăjduim că nedumerirea d-lui dr. Trifu a dispărut!

EXPERIENȚA AMERICANĂ

(Continuare din pag. 6-a)

din criză — o rezistență acerbă din partea patronatului.

Rând pe rând însă toate ramurile de industrie au capitulat singur Ford continuă să reziste cu încăpățânare și rămâne de văzut cum va reuși d. Roosevelt să-l facă să-i respecte edictele.

Firește că încercarea de economie dirijată din America, politica de solidarism național, renunțarea la mondialism — cel puțin momentană — trebuesc salutate cu bucurie.

Asta dovedește că în toate părțile epoca liberalismului a luat sfârșit.

Pentruca experiența Roosevelt să erusească însă, e necesar ca dirijarea economiei să fie completă. Rezistențele să fie înlăturate și autoritatea de stat să pășească la rezolvarea problemei capitaliste în sine la reglementarea strictă a producției.

Dacă președintele Roosevelt va avea curajul să-și ducă politica până la ultimele ei consecințe atunci reușita e probabilă dacă nu, dacă se mărginește la jumătăți de măsuri, șansele insuccesului cresc.

Dar... să așteptăm desfășurarea evenimentelor.

Tipografia ziarului „UNIVERSUL" Str. Brezoianu 23-25